LAISVĖ
Bi-weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 718

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN BI-WEEKLY

LIBRARY
FEB 13 1985
STATE HISTORICAL SOCIETY OF WISCONSIN
MADISON

LAISVĖ — LIBERTY
Dvisavaitinis
Jungtinėse Valstijose $12.00
Kanadoje $15.00
Kitur užsienyje $15.00
Pavienio egzemploriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 3 ★ ★ ★ ★ ★ ★ PENKTADIENIS, VASARIO [FEBRUARY] 1, 1985 OZONE PARK, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ 74-IEJI METAI

PAGALIAU: BLAIVUS BALSAS

Mūsų dienomis, kaip niekad anksčiau, plačiai kalbama, rašoma, diskutuojama karo ir taikos klausimais. Tai natūralu ir visiškai suprantama: juk nuo šių klausimų priklauso būti ar nebūti žmonijai, civilizacijai, ateičiai.

Karo ir taikos klausimais rašoma ir lietuviškoje šio krašto spaudoje. Rašoma įvairiai, ir skaitydamas kai kuriuos išvedžiojimus žmogus suabejoji jų autorių sveiku protu ir logika.

Prieš kiek laiko visame pasaulyje "skambėjo" amerikietiškos televizijos pagamintas filmas "The DAY AFTER". Jis pasakojo apie galimo branduolinio karo baisumus. Ir ką gi, "patriotiškai" — veiksniškoje spaudoje pasirodė filosofavimų, kad viskas būsią kitaip. Civilizacija nebūsianti sunaikinta, o tik kiek apgriauta, aukų bus ne taip jau daug, išlikę palyginti greitai pradės normaliai gyventi. Ir taip toliau, ir panašiai . . .

Svaičiojimai? Be abejonės! Tačiau jie turi savotiškas ir gana giliai einančias šaknis. Juk yra rimtų žmonių (kalba, kaip suprantate, ne apie sėdinčius "patriotinių" laikraščių redakcijose), kurie irgi šneka apie ribotą branduolinį karą, apie priemones, kurios, esą, galinčios padėti išlikti. Taip kalba ir įrodinėja tie, kuriuos įprasta vadinti "vanagais", didžiojo ginklo gamybos biznio atstovai. Tai suprantama. Tačiau kodėl visa tai taip mielai savinasi ir "patriotinė" spauda — beje, manau, kad dar ne viena jos darbuotojų savo kailiu yra patyręs, ką tai reiškia karas — paprastas karas!

Dalykas paprastas: to karo linkimą Lietuvai, kuriai ne vienas "veiksnys" negaili gražių žodžių ir krokodilo ašarų. Tikimasi, kad karo atveju "gal kas nors pasikeis" . . . Taip, pavyzdžiui, J. Pr." "Draugo" laikraštyje neseniai rašė:

"Suprantama, mes negalime reikalauti ar net tikėti, kad dabar Amerika ar kurios kitos Vakarų demokratijos pradėtų karą dėl Lietuvos ar viso Pabaltijo".

Tačiau . . . tačiau jeigu toks karas įvyktų — jį sveikintų tiek "Draugas", tiek J. Pr., tiek kiti panašūs "patriotai". Neveltui reakcionierių spauda džiūgauja, kai santykiai tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų atšąla: juk tada realiau sužimba tikro, "karšto" karo viltis . . .

Noriu pabrėžti: šie motyvai karo ir taikos temai yra būdingi visai lietuviškų reakcionierių spaudai, nepaisant, kokiais ideologiniais atspalviais ji bebūtų nudažyti. Tad gerokai nustebino mintys, kurios pasirodė Chicagoje leidžiamama "atviro žodžio menraštyje" "Akiračiai".

Štai ką ten rašo istorikas V. Trumpa, kuris laikas nuolaiko leidžia sau pažerti kiek kontraversiškų minčių:

"Net ir čia, Pietinėje Kalifornijoje, manau, nedaug yra tokių, kurie norėtų šiltojo karo, ypač atominio . . . O apie kokį kitokį Amerika nei pagalvoti negali . . . Matėm, kaip sunku buvo Vietname. Dabartinė JAV kariuomenė tinka tik atominiam karui ir tokiems "karams", kaip Grenadoj. Gal dėl to ir buvo taip labai džiūgaujama apie tą "pergalę" lyg "Aidos" operoje".

V. Trumpa teisus. Tik jis klysta, jei mano, kad tarp "veiksnių", na, kad ir toje pačioje pietinėje Kalifornijoje, yra maža svajojančių apie V. Trumpa žodį "pergalė", rašydamas apie Grenadą, ima kabutėsna, o juk žinome, kaip entuziastingai plėšišką Grenados užpuolimą sutiko kai kurie lietuviškieji "veiksniai", kurie visomis vargano mis išgalėmis įsijungė į tą operinį džiūgavimą.

Toliau V. Trumpa štai kaip samprotauja:

"Negalint ir nenorint kariauti, belieka tik atostlūgis arba detente. Žinau, kad kai kam tas žodis baisus, visokių blogybių šaltinis".

Tai irgi tiesa, lygiai kaip ir faktas: tiems, kuriems žodis "detente" yra visų blogybių šaltinis, žodis "karas" skamba kaip maloniausia ausiai muzika.

Toliau minimo straipsnio "Akiračiuose" autorius pastebi, kad Lietuvai "šiltas karas galbūt dar labiau pavojingas, negu daug kam kitam. Šaltasis karas nieko gero Lietuvai neatnešė ir neatneš. Gerai, kad jis yra laikinas".

Teisingos, blaivios mintys? Be jokios abejonės! Tačiau ar jos ras platų pritarimą tarp "bendramičių"? Beje, juk ir pats Vincas Trumpa nėra joks dabartinės, tarybinės, Lietuvos prietelius. Tačiau jis priklauso tai retai jos priešų kategorijai, kurie dar yra nepraradę sugebėjimo blaiviai samprotauti. **V. M.**

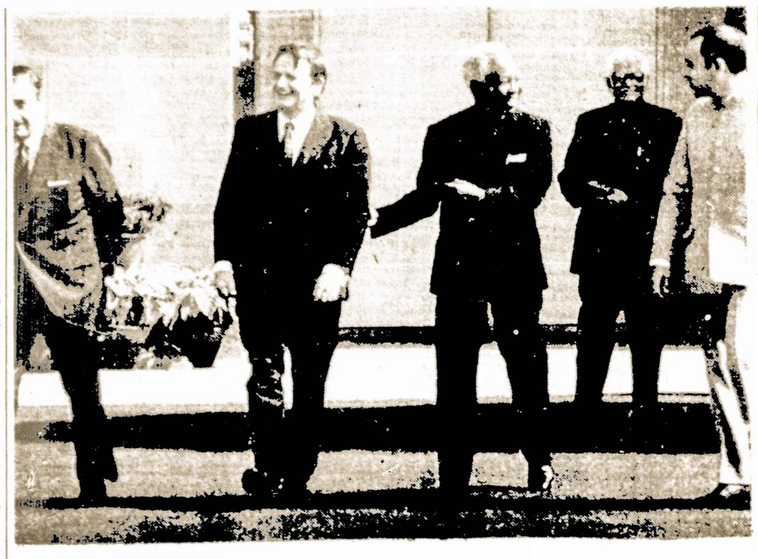

KVIEČIA UŽŠALDYTI BRANDUOLINIUS GINKLUS

New Delhi, Indijoje, įvyko šešių valstybių vadų konferencija, kurios metu priimta deklaracija, kviečianti šalis, turinčias branduolinius ginklus, sustabdyti tų ginklų gamybą, bandymą ir dislokavimą bei erdvės militarizavimą. Nuotraukoje kairėje — Argentinos prezidentas Raul Alfonsin, Švedijos premjeras Olof Palme, Tanzanijos prez. Julius K. Nyerere, Indijos premjeras Rajiv Gandhi [d.] ir Indijos viceprezidentas Ramaswamy Venkataraman. Nuotraukoje nėra Meksikos prez. Miguel de la Madrid ir Graikijos premjero Andreas Papandreou, kurie taip pat toje konferencijoje dalyvavo.

PREZIDENTO REAGANO BIUDŽETE DOMINUOJA GINKLUOTĖS REIKALAI

Washington. — Prezidentas Reagan savo antrąją kadenciją pradėjo nauju biudžetu, kurio projektą jau pasiuntė Kongresui. Biudžetas 1986-iems metams siekia $974 bilijonų, daugiau kaip pusantro procento daugiau nei 1985-iesiems.

Pagal naująjį planą, kaip prezidentas sako, norint "užbaigti valdžios teikiamą išmaldą", smarkiai nukertamos sumos, skirtos įvairioms programoms socialinėje, sveikatos globos, švietimo, transporto ir kitose srityse. Čia prezidentas nori sutaupyti per $50 bilijonų, kas prisidėtų prie jo biudžeto deficito sumažinimo. Dabar turima per $222 bilijonus deficito. 1986-aisiais jis būtų sumažintas iki $180 bilijonų, ir 1988-aisiais — iki $144.4 bilijonų.

Tačiau prezidentas nenumušė, bet dar pakėlė sumas, skirtas ginklavimuisi. Pentagonas gaus net 12.7 proc. daugiau, nei gavo šiais metais — iš $246.3 bilijonų šokstama iki $277.5 bilijonų. "Žvaigždžių karo" programa pakeliama iš $1.4 bilijono iki $3.7 bilijono. Užsienio šalių ekonominei ir karinei paramai skiriama $14.5 bilijonų su mažais nukarpymais, lygi nant su šių metų biudžetu.

Kadangi prezidento siūlomi įvairių vidaus programų apkarpymai palies daugelį amerikiečių, tai spauda rašo, Kongrese ir visuose amerikiečių visuomenės sluoksniuose tikimasi nemažos reakcijos.

New Yorko valstijos gubernatorius Cuomo ir New Yorko miesto meras Koch jau iš anksto pavadino tokius apkarpymus dideliu neteisingumu ir apkaltino prez. Reaganą, kad jis taiko "Drop-Dead" politiką.

Federalinės paramos nutraukimas New Yorke ir valstijoje paliestų transportą, švietimą, sveikatos globą, karo veteranus ir daug kitų kultūrinių bei socialinių programų.

Viso New Yorko valstijai būtų nukirsta apie du su puse bilijono dol. Tai reikštų, kad New Yorke, kur dabar planuojama padidinti policijos skaičių kovai su didėjančiais kriminaliniais nusikaltimais, reikėtų daug paleisti iš darbo. Taip pat būtų pakeltos kainos už vietos transportą, mokyklų vaikučiams būtų atimti priešpiečiai, seneliams ir ligoniams — medicinos pagalba.

Tuo metu, kai prezidentas Ronald Reagan buvo prisaikdinamas antrajai kadiencijai, prie Baltųjų rūmų demonstravo žmonės, reikalaudami darbo ir duonos, bet ne bombų. Nuotraukoje: Rev. Jessie Jackson vadovauja vienai tokių demonstracijų.

Žada bešališkai teisti Aquino žudikus

Manila. — Teisėjas Manuel Pamaran, vadovaujantis trijų teisėjų teismui, kuriam pavesta nagrinėti byla 26 asmenų, apkaltintų opozicijos vado Benigno S. Aquino nužudyme, pažadėjo bešališkumą. Šis teismas sudarytas pagal prezidento Marcos patvarkymą.

Byla užvesta po to, kai

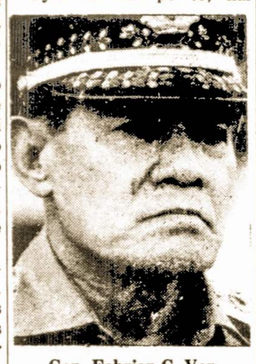

Gen. Fabrian C. Ver

valstybės prokuroras priėmė spalio mėnesį jam įteiktą specialios komisijos pranešimą, kuriame buvo implikuojami 26 asmenys, jų tarpe ir Filipinų ginkluotųjų pajėgų vadas gen. Fabian C. Ver.

Šis 65-erių metų karininkas yra savo laiku buvęs prez. Marcos šoferiu, o pastaruoju metu — geru jo asmeniniu draugu. Generolas pasitraukė iš pareigų ir buvo suimtas, bet paleistas iki teismo už 30 tūkstančių pezų (apie $1,650 ekvilatentas) kauciją.

Opozicijos partijos ir daugelis demokratiškai nusiteikusių asmenų skeptiškai žiūrėjo, kai buvo paskelbtas specialiosios komisijos pranešimas su apkaltinimais. Bet dabar, kai jau rimtai ruošiamasi teismui, pradeda savo nuomonę keisti. Sako jie: "Įvyko dalykai, apie kokius niekas anksčiau nebūtų nė pagalvojęs". Neaišku dar, kaip pasibaigs pati byla, bet tam faktui, kad aukštieji karininkai buvo apkaltinti, skiriama daug dėmesio.

N. Zelandija nenori JAV karo laivų vizito

Washington. — Valstybės departamento kalbėtojai pareiškė nepasitenkinimą dėl to, kad N. Zelandija nesutinka priimti JAV karo laivų vizito, jei nepatvirtinama, jog jie nesiveža branduolinių ginklų. Jie aiškina, kad tai eina prieš JAV nusistovėjusią praktiką neskelbti, kokie laivai tokius ginklus turi.

Amerikos sluoksnių teigimu į N. Zelandiją pasiųsti numatytasis "Buchanan" laivas nesąs varomas branduoline energija. Bet to neužteko, nes pernai liepos mėnesį išrinktasis premjeras David Lange ir jo Darbo partija yra pasiryžę laikytis rinkiminių pažadų — paskelbti pietinį Pacifiką laisvą nuo branduolinės konfrontacijos.

Reikšdama savo nepasitenkinimą, Amerika atšaukė kovo mėnesį numatytuosius bendrus karinius manevrus, kuriuose turėjo dalyvauti JAV, Australijos ir N. Zelandijos laivynas, ir svarsto, kokių žygių reikėtų imtis N. Zelandijai nubausti. JAV laiko, kad toks N. Zelandijos elgesys pastato į pavojų visą Anzus vardu vadinamą sąjungą, kurią tos trys valstybės sudarė 1951 m. ir kurios tikslas — bendrai koordinuota karinė akcija, jei atsirastų koks nors joms pavojus Ramiajame vandenyne. Toji sąjunga neturi bendros vadovybės, kaip NATO, bet periodiškai vykdo karinius manevrus.

Washingtone net galvojama paskelbti ekonomines sankcijas N. Zelandijai, pavyzdžiui, nepirkti jos cukraus. Tai būtų lyg įspėjimas ir kitiems Amerikos alijantams, kurių gyventojai pasisako prieš JAV branduolinių ginklų stacionavimą jų valstybių teritorijoje. Tai pirmiausia liestų Japoniją ir eilę Vakarų Europos valstybių.

Neaiški ir Australijos pozicija. Jos vyriausybė atėjo į valdžią 1983 m. su antibranduoline platforma. Premjeras Bob Hawke, šią savaitę lankydamasis Washingtone, prez. Reaganui tai paaiškins ir pasakys apie australų antibranduolines nuotaikas.

Ateina naujas JAV ambasadorius

Jungtinės Tautos. — Ambasadorė dr. Jeane Kirkpatrick pagaliau atsistatydino iš JAV misijos vadovės ir pareiškė sugrįžtanti prie savo pirmykščio amato — profesoriavimo. Jos vieton paskirtas dimisijos generolas Vernon Walters, buvęs Centrinės Žvalgybos direktoriaus pavaduotojas ir JAV keliaujantis ambasadorius.

Apie savo atsistatydinimą Kirkpatrick pranešė po savo susitikimo su prezidentu Reaganu. Jos darbas baigiasi kovo 1 d. Šitaip pasibaigė jos gana kontroversinė karjera tarptautinėje politikoje, kurioje ji, būdama demokratų partijos nare, atstovavo respublikonui prezidentui. Spauda ir TV daug kalbėjo apie jos ir jos konservatorių draugų norą, kad jai prez. Reagan suteiktų kokį nors svarbų postą savo administracijoje. Bet postai, kurių ji norėjusi, dar tebeužimti. Tai Valstybės sekretoriaus ir George Shultz ir tautinio saugumo patarėjo Robert

Dr. Jeane Kirkpatrick

MacFarlane. Tiedu, kaip spauda rašo, dar vienerius metus išbus savo tarnyboje.

Būdama JT ambasadore, dr. Kirkpatrick kartu buvo laikoma ir Reagano administracijos kabineto nare, tai yra, turėjo priėmimą prie prezidento ir dalyvaudavo kabineto narių posėdžiuose. Nežinia, ar tokį statusą gaus naujasis ambasadorius gen. Walters, nes Valstybės sekretorius Shultz esąs tam priešingas.

Valstybės sekretorius Shultz esąs tam priešingas.

Dr. Kirkpatrick ketina atsidėti rašymui bei paskaitoms, kurios yra pelningas biznis. Būdama Jungtinėse Tautose, ji dažnai kaltindavo vadinamojo Trečiojo Pasaulio šalių atstovus už "nedraugiškumą" Amerikai ir tai daugiausia, kai jie Jungtinių Tautų darbuose neremdavo JAV politikos. Ji Jungtinėse Tautose ambasadorės pareigose išbuvo ilgiau negu kiti, prieš ją buvę ambasadoriai, išskyrus Adlai Stevenson, dirbusį ketverius su puse metų.

10 DIENŲ LIETUVOJE — DAINŲ ŠVENTĖJE IR PAS GIMINES

Nuo liepos 16 d. iki 29 "Laisvė" organizuoja turistinę grupę į Lietuvą. Jos nariai dalyvaus trijų dienų Lietuvos Respublikinėje dainų ir šokių šventėje. "Laisvės" ekskursijos grupei sudaromos sąlygos aplankyti gimtąsias vietas, pabūvoti pas gimines, keliaujantiems užtikrinama įdomi programa.

Skrendame ir grįžtama FINNAIR oro linija per JFK aerouostą. Kelionės kainą $1,795.00. Manome, kad nuo kovo 15 dienos jos oro kelionės pabrangs. Ir kas norėtų nemokėti brangiau, turėtų vietą grupėje užsisakyti iki tos dienos. Rankpinigų įnašas $200.00.

Visais kelionės reikalais kreiptis į Aldaną Katinienę, tel. 718—296-0706. Skambinti po 8:30 PM. Jos vardu rašyti rankpiningų čekį antrašas—

A. Katinis
88-19 — 74th Place
Woodhaven, N. Y. 11421

LAISVE LITHUANIAN BI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC. ISSN 0044-730X

Postmaster: Send address changes to 102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. Established April 5, 1911

Edited by "Laisvė" Editorial Board

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $12.00	United States, per 6 months... $6.50
Canada, Lat. Amer., per year . $15.00	Canada, Lat. Amer., 6 months . $8.00
Foreign countries, per year ... $15.00	Foreign countries, 6 months ... $8.00

Lotynų Amerika ir Nikaragva

Kuo labiau Reagano administracija grąsina Nikaragvai, tuo labiau Lotynų Amerikoje auga solidarumas su šia maža Centralinės Amerikos šalimi, kuri bando savo keliu eiti link socialinio teisingumo santvarkos. Kaip žinia, beveik visas pasaulis, įskaitant didžiulę daugumą kapitalistinių šalių, turėjo pripažinti, kad parlamentiniai rinkimai Nikaragvoje buvo pravesti demokratiškai, laisvai, ir, kad dabartinis Nikaragvos parlamentas atspindi tos šalies politinių jėgų santykį. Tik Washingtonas to nenori pripažinti. Net reakciniai nusistatę Nikaragvos katalikų vyskupai, kurie stovi opozicijoje prieš valdžią, pripažino parlamento demokratiškumą, dalyvaudami jo atidaryme ir sakydami invokacines maldas.

Tas katalikų vyskupų žingsnis įerzino reakcininkus Washingtone. Juos taipgi labai įerzino faktas, kad tarptautinis teismas Hagoje, Olandijoje, pripažino JAV kalta karinėse intervencijose Nikaragvoje, ypatingai uostų minavime. Tad — prezidentas Reaganas pradėjo dar atviriau kalbėti, lyg jis ruoštųsi pilno masto intervencijai. Bet, vietoje rikiuotis Washingtono pusėje, Lotynų Amerikos kraštai vis atviriau solidarizuojasi su Nikaragva. Štai keli pavyzdžiai:

Argentinos prezidentas Alfonsinas neseniai lankėsi Indijoje. Ten jis pakartotinai pareiškė, kad konfliktai Centralinėje Amerikoje būtinai turi būti išrišti taikingu derybų keliu, o ne per intervenciją. Prieš metus tada Argentinoje viešpatavusi karinė klika jokiu būdu nebūtų užėmusi tokios pozicijos.

Meksikos prezidentas De la Madrid lankėsi Ispanijoje ir tarėsi su premjeru Gonzalez. Abu išleido pareiškimą, kad Nikaragvoje stabilizuojasi demokratija, kad paskutiniai parlamentiniai rinkimai tą aiškiai parodo ir, kad reikia darbuotis už taiką Centralinėje Amerikoje.

Honduras, Nikaragvos kaimynė, iki šiol buvo JAV sąjungininkė ir leido iš savo teritorijos veikti interventų gaujoms. Pamatiniai Honduro valdžia gal nepakeitė savo nusistatymo, bet, visgi, pradeda svyruoti, nes sutiko dalyvauti pasitarime su taip vadinamomis Contadoro grupės šalimis (Meksika, ir kt.) kurios stojo prieš intervenciją ir taikingą Nikaragvos konflikto išrišimą.

Iš dviejų pasaulio centrų . . .

Mūsų šalis pasitraukė iš dviejų svarbių tarptautinių organizacijų, iš dviejų pasaulio centrų: Jungtinių Tautų mokslo, apšvietos ir kultūros organizacijos (UNESCO) ir iš Tarptautinio centro. Antrajam pasauliniam karui pasibaigius JAV kontroliavo visas tarptautines organizacijas Jungtinių Tautų sąstate ir šalia jo. Tada, kuomet dar menkai buvo atstovauta Azija ir beveik nebuvo atstovauta Afrika, Vakarų kapitalistiniai kraštai dominavo skaičiumi ir įtaka. Dabar visai kitaip.

Ką reiškia JAV pasitraukimas? Socialistiniai ir neutralistiniai kraštai niekad neišstojo iš tų organizacijų, nors jie radosi mažumoje. Bet JAV, mūsų kraštas, neturi kantrybės, negali toleruoti pasmerkimo, kaip tai atsitiko pasauliniame teisme. Apgailėtina, nes išstojimas iš UNESCO ir Tarp. teismo kenkia ne tik kitiems, bet ir mums patiems — ilgoje perspektyvoje. Mes esame tikri, kad kai liberališkesnė administracija užims dabartinio Reagano režimo vietą, į tas organizacijas bus sugrįžta.

Padėtis Lietuvos bažnyčioje

Amerikos lietuviška klerikalų (ir kita reakcinė) spauda labai daug rašydavo apie tariamą bažnyčios "persekiojimą" Lietuvoje. Tą klerikalinės spaudos propagandą galima padalinti maždaug į tris fazes —

Iš karto jie vis rašydavo, kad bažnyčią persekioja "okupantai", "rusai", "bolševikai", "komunistai". Su laiku, kuomet iš jų pačių žinių darėsi aišku, kad faktinai visuomeninis konfliktas vyksta pačiuose Lietuvos gyventojuose, kad ideologiniai besikeičianti atmosfera Lietuvoje veikia bažnyčios nenaudai, jie pradėjo kiek logiškiau kalbėti apie savo oponentus kaip apie "bedievius".

Tie "bedieviai" tapo jų visų bėdų šaltiniu, — kokia nors ateistė kaimo mokytoja kiek stačiokiškai ir gal bereikalingai pabarė jauną mokinukę už bažnyčios lankymą, — ir pasipildydavo (ir dar pasipildo) ilgos depešos apie tą "pasaulinio masto" įvykį "Drauge" "Darbininke", "Tėviškės žiburiuose" . . . Tikintis 14 metų berniukas gavo ketvirtuką su pliusu vietoje penketuko nuo kokio nors bedievio mokytojo, ir vėl tvanas aimanavimų klerikališkuose laikraščiuose . . . .

Bet dabar, kaip atrodo, prasideda nauja fazė, kurioje kaltininkai jau yra ne okupantai ir ne bedieviai, o . . . . didelis skaičius pačių katalikų kunigų! Iš raštų virš minėtuose klerikalų laikraščiuose darosi aišku, kad patys katalikų kunigai pradeda rodyti savo nekantrybę ir provokacijomis. Pasirodo, kad, anot vietinės klerikalų spaudos, Lietuvoje egzistuoja dviejų rūšių kunigai: "uolieji" kunigai, kaip tai dabar nuteistas kalėti Svarinskas ir į jį panašūs, ir kiti, kurie kaltinami, kad ir netiesioginiai, "kolaboravime" su bedieviška valdžia. Kartais aprašomi specifiški susikirtimai. Stai, pavyzdžiui, visi trys virš minėti laikraščiai aprašė detališkai, kaip Vilniaus Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje "uolus" kunigas A. Jokūbauskas buvo pradėjęs sakyti kiršinantį politinį pamokslą, bet bažnyčios klebonas dr. P. Vaičekonis jį sulaikė, kreipėsi į tikinčius jo neklausyti ir t. t.

Pasirodo, kad tokių konfliktų Lietuvoje dabar daug. Kurijoje besidarbuojantieji vadovaujantieji dvasiškiai, taipgi jaunesni kunigai, kurie jau pokario metu baigė Kauno Kunigų seminariją, nenori toleruoti labiau atsilikusių kunigų politinę veiklą, stoja už nepolitinę, bešališką, apaštališką veiklą, kuri supuola su originalios krikščionybės idejomis. Tai tie Lietuvos kunigai, kurių skaičius vis didėja, dabar tapo tikrais "Draugo", "Darbininko" ir "Tėviškės žiburių" priešais. Tai padėtis, apie kokią net prieš dešimtmetį negalima buvo įsivaizduoti, bet gyvenimas pilnas staigmenų, gyvenimas eina savo keliu.

Kas ką rašo ir sako

BURŽUAZINE LIETUVA IR SPORTO OLIMPIADA

Kaip mes visi žinome, ultra-reakciniai Amerikos lietuvių "veiksniai", susispietę su panašaus plauko latviais ir estais, darbavosi išsijuosę, kad praeitoji olimpiada Los Angelėse nebūtų tikrai tarptautinė. Susiorganizavę į taip vadinamą "Baltų lygą" (Baltic League), jie darbavosi su kraštutiniai dešinėmis amerikiečių grupuotėmis, kurias įkvėpė visokios slaptos antikomunistinės tarnybos.

Kaip žinia, tuos lietuviškus ultra-reakcininkus labai rūpi no faktas, kad, jeigu olimpiadoje dalyvaus Tarybų Sąjunga, tai jos komandų sąstate gražią rolę vaidins ir lietuviai sportininkai, o tas parodys Amerikos lietuviams, kokie nesąmoningi yra tie visi plepėjimai apie "pavergtą Lietuvą".

Olimpiada atėjo ir praėjo daugumai socialistinių kraštų joje nedalyvaujant. Socialistiniai kraštai teisingai atsisakė dalyvauti, nes Amerikos valdžia negarantavo jų komandoms svetingo arba bent saugaus priėmimo. Laimėjo trukdytojai, bet pralaimėjo ir Amerika ir jos sportininkai, nes be Tarybų Sąjungos, be Rytų Vokietijos ir be kitų socialistinių kraštų, olimpiada faktinai nebuvo tikra pasaulinė olimpiada.

Pasirodo, kad tą dabar apgailestauja ir kai kurie rimtesni leidiniai mūsų ideologinių priešų stovykloje, nors ne tiesioginiai. Štai, pavyzdžiui, "Draugas" kaip ir didžiuojasi lietuvių sportininkų laimėjimais tarybinių komandų sąstate, nors bando tam priduoti nacionalistinį, separatistinį, antspalvį. "Draugas" rašo (Numeris 212):

Sportiniame sektoriuje visi mūsiškių didieji laimėjimai, kaip olimpiniuose žaidimuose, pasaulio ar Europos p-bėse, Sov. S-gos nugalėtojų vardas laimint ar jų rinktinės sudėty aktyviai reiškiantis, įrodo lietuvių tautos kovingumo pradą, kurį gali iškilmingai ir plačiai švęsti, bent savųjų tarpe. Dažnai tokie atžymėjimai yra gyvoji jungtis lietuvių bendradarbiavimo, o jaunimui gražiausias ir uždegantis pavyzdys sekti iškiliuosius."

Beje, "Draugas" apsistoja ir prie to, kokia apgailėtina buvo buržuazinės Lietuvos rolė pasaulinėse olimpiadose. Lietuva pirmu kartu dalyvavo olimpiadoje 1924-ais metais, Paryžiuje. Kaip Lietuvai sekėsi? Buvo pasiųsta futbolo rinktinė ir du dviratininkai. Futbolo rinktinė lošė prieš Švaicariją ir pralaimėjo 0 prieš 9. O abudu dviratininkai savo nuotolio nebaigė, abiejų dviračiai sulūžo. Tuomi baigėsi Paryžius. Sekantį kartą Lietuva dalyvavo olimpiadoje Amsterdame. Tuo kartu Lietuva jau pasiuntė daugiau sportininkų: 5 lengvaatlečius, 4 dviratininkus, 2 boksininkus ir vieną sunkumų kilnotoją. Bet nei vienas lietuvis sportininkas nepateko į baigminį ratą, jau nekalbant apie medalių laimėjimą.

Kodėl buvo toks atsilikimas? Tikriausiai ne todėl, kad Lietuvos jaunime nebuvo entuziazmo sportui, tikriausiai ne todėl, kad jaunieji Lietuvos sportininkai nebuvo gabūs. Kalta buvo buržuazinė vyriausybė, kuri nedavė jiems paramos, treniravimosi sąlygų ir t. t. Lietuva net nepriklausė prie IOC, tai yra, prie tarptautinės olimpiados organizacijos, nes ji neužsiregistravo. Dabar vienas buvęs aukštas smetoninės Lietuvos Kūno kultūros rūmų viršininkas aiškina (jis gyvena Kanadoje), kad valdžia skūpėjo išmokėt 680 litų, kiek reikėjo pasiųsti kasmet į IOC centrą! 1932 ir 1936 metų olimpiadose Lietuva iš viso nedalyvavo. Tai tiek lietuviškiems buržuaziniams nacionalistams rūpėjo Lietuvos garbė, prestyžas, jaunuomenės savigarba, kurią ugdo sportas! Kokie tai smetoniniai valdininkėliai verčiau sukišo tą mizernišką sumą, šešius šimtus ir aštuoniasdešimt litų (apie 68 dolerius) į savo kišenes, vietoje įsiregistruoti į tarptautinę olimpiados organizaciją. Pasirodo, kad čia negalima aiškintis Lietuvos mažumu: buržuazinė Latvija olimpiadose laimėjo 2 sidabro medalius, o Estija net 4 aukso ir 5 sidabro!

"Taigi kai skaitai mūsų spaudoje, kad mes buvome įsijungę į tarptautinį platų sportinį bendravimą, tiesiog rausti tenka . . . ."

1984 metų TSRS Valstybinė premija paskirta grupei Vilniaus plastmasinių dirbinių gamyklos specialistų, kurie kūrybiškai bendradarbiaudami su kitomis gimiringomis šalies įmonėmis, sukūrė būdus, įgalinančius automatizuotai ir be atliekų perdirbti plastmases, taikyti robotus. Įmonėje atlikta daug mokslinio tyrimo, konstravimo, projektavimo darbų.

Nuotraukoje: **TSRS valstybinės premijos laureatai [kairėje] mašinistas Antanas Martinėnas ir inžinierius konstruktorius Algirdas Sabaliauskas prie įmonėje gaminamų polietileninių vamzdžių.** V. Gulevičiaus nuotr.

Prez. Reagan keliaus į Europą

Washington. — Čia paskelbta, kad prez. Reagan vyks į Fed. Vokietiją, kur gegužės mėnesį Bonnoje įvyks pramonės valstybių viršūnių konferencija. Po to jis dalyvausiąs minėjime, skirtame atžymėti alijantų pergalei prieš fašistus. Dar neaišku, kokioje vietovėje tas minėjimas įvyks.

Iš Vokietijos prez. Reagan skris i Ispaniją, o gal ir į Portugaliją.

Baltieji rūmai skelbė, jog prezidentas norįs, kad ir Fed. Vokietija būtų įjungta į II Pas. karo pabaigos paminėjimą. Esą norima pademonstruoti ne tik ašies valstybių pralaimėjimą, bet svarbiausia — parodyti laimėjimus, pasiektus pokario ekonominiame atsikūrime ir Vakarų sąjungininkų sustiprėjime.

Cairo. — Čia lankėsi JAV Valstybės sekretoriaus Schultz padėjėjas R. Mark Palmer ir painformavo Egipto vyriausybę, kad Genevoje JAV su Tarybų Sąjunga susitarė pradėti pasitarimus dėl taikos Artimuosiuose Rytuose. Apie tai pranešta ir Izraeliui. Ligšiol Izraelis ir JAV laikėsi pozicijų, kad TSRS siūloma nauja tarptautinė konferencija nieko gero neatnešianti.

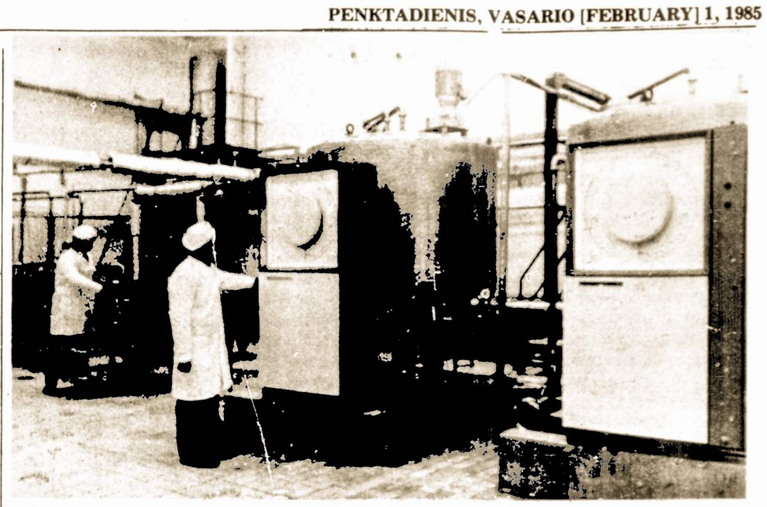

Telšių miesto pakraštyje išaugo stambiausia Pabaltijyje Klaipėdos pieno kombinato Telšių sūrių gamykla. Joje per metus numatoma gaminti po pustrečio tūkstančio tonų sūrio, tiek pat sviesto, daug nenugriebto pieno produktų, taip pat pusiau sauso nenugriebto pieno pakaitalo žemės ūkiui.

Nuotraukoje: **Nenugriebto pieno pakaitalų ceche dirba aparatininkai Alvydas Lukauskas ir Romualdas Šmubšta.** B. Aleknavičiaus nuotrauka

Lietuva ir socializmo sandraugos šalys

Tarybų Lietuva, kaip ir kitos sąjunginės respublikos, glaudžiai bendradarbiauja įvairiose ekonominio ir kultūrinio gyvenimo srityse su visomis socializmo sandraugos šalimis. Tam tarnauja Ekonominė savitarpio pagalbos taryba, kuri yra svarbiausias socialistinių šalių ekonominio bendradarbiavimo plėtimo ir tobulinimo, pasaulinio socializmo rinkos reguliavimo organas.

Lietuva, tarybinio gyvenimo metais labai išvysčiusi savo ekonomiką, vis svarbesnį vaidmenį vaidina Tarybų Sąjungos prekių mainuose su socialistinėmis šalimis. Jei buržuazinė Lietuva tiekdavo į užsienį tik gyvulininkystės produktus ir kai kurių rūšių žaliavą, tai dabar Tarybų Lietuva siunčia į visas socialistinis valstybes sudėtingas mašinas, prietaisus, kitokius gaminius.

Ypač didelę reikšmę turi stiprėjantys socialistinių šalių partijų, taip pat įvairių visuomeninių organizacijų kontaktai.

Tiesioginiai ir pastovūs ryšiai sieja Tarybų Lietuvą su Lenkijos Liaudies Respublikos Bialystoko, Lomžos ir Suvalkų vaivadijomis, Vokietijos Demokratinės Respublikos Erfurto apygarda, Vengrijos Liaudies Respublikos Haidu Biharo sritimi.

1983 metais buvo iškilmingai pažymėtas Tarybų Lietuvos ir Erfurto apygardos bendradarbiavimo dvidešimtmetis. Su šia VDR apygarda glaudžius ryšius palaiko daugiau kaip 80 gimininigų kolektyvų. Nuolatinis keitimasis partinių, tarybinių ir profsąjungų darbuotojų delegacijomis, gamybinių ir kitų kolektyvų bei specialistų grupėmis duoda daug abipusės naudos. Ypač platūs kultūriniai ryšiai.

Jau dešimt metų, kai Lietuva yra užmezgusi draugiškus ryšius su Vengrijos Liaudies Respublikos Haidu Biharo sritimi. Įvairūs ryšiai, sistemingas susipažinimas su abiejų šalių laimėjimais turi teigiamos įtakos draugiškų tautų gyvenimui, jų bendriems siekiams. Neseniai Lietuvoje vyko Haidu Biharo srities draugystės dienos. Parodų rūmuose Vilniuje veikė šios srities liaudies ūkio pasiekimų paroda. Daug lankytojų susilaukė liaudies meno ir meninės fotografijos paroda, Vengrijos meno kolektyvų koncertai. Praeitų metų pabaigoje Haidu Biharo srityje viešėjo Tarybų Lietuvos partinė delegacija, vadovaujama Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto pirmojo sekretoriaus Petro Griškevičiaus. Ši viešnagė buvo skirta Vengrijos Liaudies Respublikos vyriausybės sudarymo 40-osioms metinėms, taip pat Haidu Biharo srities išvadavimo iš fašizmo 40-mečiui.

Internacionalinė draugystė ir dalykiškas bendradarbiavimas padeda didinti socialistinio gyvenimo laimėjimus, stiprinant socialistinių šalių sandraugą. **V. Siudikas**

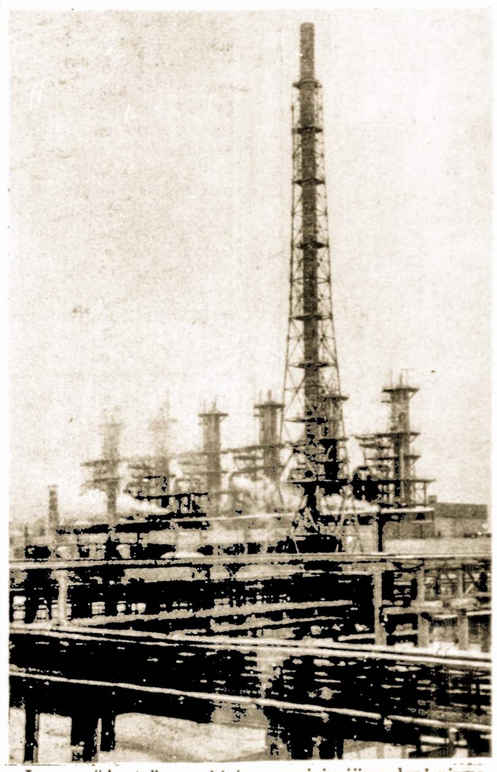

Jonavos "Azoto" gamybiniame susivienijime davė pirmąją produkciją šeštasis azoto rūgšties gamybos agregatas. Ši azoto rūgštis panaudojama mineralinėms trąšoms gaminti. Stojus rikiuotėn šeštajam agregatui, žymiai padidės amonio salietros ir nitrofoskos gamyba.

Rikiuotėn taip pat stojo naujas metanolo rektifikacijos įrenginys. Naujasis įrenginys įgalins pagerinti šio chemikalo kokybę, kad jis atitiktų pasaulinius standartus.

Nuotraukoje: **Naujasis metanolo gamybos įrenginys.** V. Gulevičiaus nuotrauka

Kultūros Atgarsiai

JAV PADANGĖJE

Per ilgus dešimtmečius Amerikos paštas atsiliko nuo Europos (ir net Lotynų Amerikos) pašto įstaigų bent vienu atžvilgiu: kultūrinių asmenybių ir meno pagerbime. Prancūzijoje, Italijoje ir kituose kraštuose išleista daugybė pašto ženklų, kurie pagerbė žymius rašytojus, poetus, kompozitorius ir taip toliau. Taipgi dažnai pasirodo ženklai su pasaulinio masto meno šedevrų miniaturinėmis reprodukcijomis. Bet tas neapsirubežiuoja Europa: naujai išlaisvinti Afrikos ir Azijos kraštai dažnai išleidžia ženklus su Rembrandto, Michelangelo ir kitų reprodukcijomis . . . Apie socialistinius kraštus ir jų paštų artimą sąjungą su kultūra galima prirašyti tiek ir tiek: joks kraštas pasaulyje negali lygintis su Tarybų Sąjunga jos pašto ženklų atžvilgiu, — niekur kitur paštas neatsiliepia taip sistematingai ir pasauline plotme apie meno-kultūros pasaulio galiūnų metines, jubiliejus, specialius atsiekimus. Kiti socialistiniai kraštai irgi neatsilieka. Pavyzdžiui, Čekoslovakija išleido gražiausiai apipavidalintą ženklą su Picasso svarbiausio kūrinio, "Guernicos", reprodukcija. Lenkijos pašto ženklai, kaip ir jos plakatai, garsūs pasaulyje. Ir taip toliau ir taip toliau.

Mūsų krašte tradiciniai pašto ženklai minėjo ir mini pirmoje eilėje valstybininkus, antroje eilėje karvedžius, trečioje sportininkus, bet meno-kultūros kūrėjai dažniausiai paliekami nuošalyje arba, jei jie ir pasirodo, tai tokių denominacijų ženkluose, kuriuos žmonės retai perka: trijų centų, septynių centų, cento ir t. t. Bet pastutiniu laiku dalykai bent kiek pasitaisė. Visuose paštuose dabar galima gauti 20 centų (eilinio laiško) ženklus su rašytojo klasiko Melville atvaizdu, o visai paskiausiu laiku pasirodė ir toks plačios vartosenos ženklas su kompozitoriaus Jerome Kearn atvaizdu. Paštas net surengė iškilmingą šio ženklo atidengimo ceremoniją su Kearn'o muzikos koncertu Lincoln Center salėje.

Tad, kultūros pagerbime mūsų paštas pradeda pavyti užsienį. Bet yra kita sritis, kurioje JAV visuomet stovėjo pirmose gretose: Amerikos paštas jau seniai kreipia daug dėmesio į gamtos apsaugą, į miškus, augalus, gyvūnus. Yra išleistos gražios ženklų serijos, kur vienas ženklų lakštas turi įvairius ženklus: pavyzdžiui, viena serija turi kiekvienos valstijos simbolinę gėlę (Teksaso geltoną rožę, kitos valstijos rugiagėlę ir t.t.) Kita serija rodo kiekvienos valstijos "herbinį" paukštuką. Kiti ženklai rodo įvairius miškų gyvūnus, šunų veisles, kalnynų siluetus . . . .

PAGERBIA ALICE NEEL

Praeitų metų pabaigoje, turėdama 84 metus amžiaus, mirė viena garsiausių Amerikos dailininkių, Alice Neel (Elis Nyl). Vasario 7 dieną pažangių dailininkų iniciatyva Whitney muziejuje rengiamas jos pagerbimo memorialinis mitingas rodo, kokia populiari Neel buvo tapusi. Bet ne visuomet tai buvo. Nors ji visuomet buvo žinoma dailininkų tarpe, publika pradėjo girdėti apie ją tik apie 15 metų atgal, tai yra, kuomet ji jau buvo pasiekusi beveik 70 metų amžiaus. Whitney muziejus pirmu kartu pakvietė ją dalyvauti savo apžvalginėje metinėje parodoje tik apie dešimt metų atgal ir po to surengė jos darbų individualinę parodą, bet pirm to grupė moterų dailininkių per kelis savaitgalius pikietavo muziejų su reikalavimu "Show Neel!" ("Rodykite Neel!")

Aš susipažinau su Alice Neel 1952-ais metais, netrukus po mano sugrįžimo iš studijų Paryžiuje. Ji tuomet gyveno ispaniškame Harleme, viename labiausiai nuskurusių New Yorko kvartalų. Nors ji jau buvo ne jaunuolė (apie 50 metų amžiaus), ji dar vis turėjo stengtis patekti į nacionalines parodas, būti recenzuojama spaudoje, priklausyti galerijai . . . Jos ekspresionistiniai-realistiniame stiliuje ji tapė savo kaimynus: džiovą sergantį puertorikietį darbininką; nėščią jauną negrę, kuri gyveno šalia jos; benamį bohemišką poetą . . . Dešinieji kritikai nemėgo jos meno, vadino jį sentimentaliu, o kairieji kritikai atsinešė į ją abejingai, sakydami, kad jos drobės perdaug grubios, pesimistinės, nerodo kelio į kilnesnį gyvenimą . . .

Visgi, Alice dalyvavo visur su pažangiečiais. Kai daug vėliau, apie metai prieš jos mirtį, jaunas žurnalistas per interviu jos paklausė, ar ji kada nors buvo artima Komunistų partijai, Alice atskė:

"Žinoma, žinoma, mano jaunas prieteliau . . . Aš į Komunistų partiją keletą kartų įstojau ir keletą kartų išstojau. Bet jie geri žmonės, jie už daug gerų dalykų kovojo čia mūsų šalyje . . . Ar jūs nemanote taip?"

Taigi, ji įstodavo ir išstodavo, nes jos kiek anarchistinis charakteris jai neleido veikti disciplinuotai. Bet lygiai, kaip ji iki galo jautė, kad komunistai "geri žmonės", jie savo ruožtu žinojo, kad Neel pamatiniai stovi "gerojoje pusėje".

Beje, Neel buvo ne tik socialistė, bet ir kovotoja už moterų teises. Atsimenu tokį atsitikimą —

Tai buvo 1954 arba 1955 metais. Vienoje meno mokyklų salių buvo surengtas sympoziumas tema "Dailininkas ir socialinis atsakomingumas". Sympoziumo dalyviai-pagarsėję kairiečiai menininkai: Phiulip Evergood, Robert Gwathmey, William Gropper, Raphael Soyer, Anton Refregier. Bet prieš pat sympoziumui prasidedant publika su nuostaba matė, kaip Alice Neel, kuri sėdėjo salės pirmose eilėse, pakėlė savo kėdę, užkopė su ja ant scenos ir atsisėdo prie simpoziumo stalo. Publika girdėjo pirmininką bandant ją įtikinti pašibždom: "Alice, juk žinote, kad čia nepriklausote, kad nesate simpoziumo dalyve . . ." Bet jinai nenusileido. Pagaliau ji kreipėsi į publiką per mikrofoną:

"Žiūrėkite į mano gerus draugus, susėdusius prie šio ilgo stalo, pasirengusius diskutuoti visą pasaulį . . . Bet jie atstovauja tik pusę pasaulio, — moterų jie nekviečia. Ar jūs nemanote, kad aptariant socialinį atsakomingumą specifiška moters nuomonė turi būti išgirsta? Ar jūs nemanote, kad aš turiu teisę likti scenoje?"

"Turite, turite teisę, Alice! Leiskite jai likti!"

Tokia buvo Alice Neel, kovinga Amerikos pažangaus meno žymi asmenybė.

R. B.

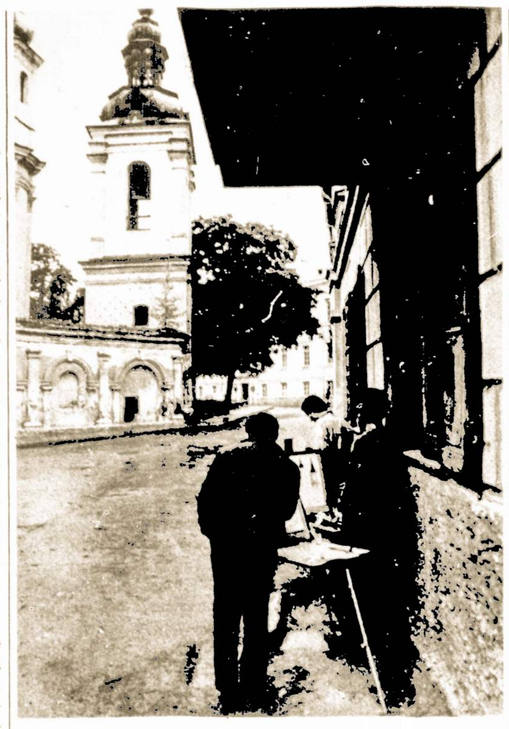

Vilniaus senamiesčio vaizdingumas — nebaigiama dailininkų tema.

Restauruotas Vilniaus senmiestis, kur visos detalės, įskaitant iškabas, atitinka praeities atmosferai.

Gydytojas, mokslininkas, pedagogas

Niekas šiandien jau turbūt negalėtų suskaičiuoti visų profesoriaus L. Laucevičiaus mokinių. Jų — ištisa pokario metų Tarybų Lietuvos medikų karta. Juk jau trisdešimt penktus metus įžymus kardiologas vadovauja Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto Medicinos fakulteto terapinei katedrai. Jis skaito paskaitas studentams, ugdo pirmuosius jų praktinio darbo įgūdžius, perteikia savo turtingą patyrimą jaunesniems gydytojams, mokslinį kelią pasirinkusiems medikams. Profesoriui vadovaujant paruoštos ir apgintos 27 kandidato, 7 medicinos mokslų daktaro disertacijos. Jis pats yra paskelbęs daugiau kaip 200 mokslinių straipsnių.

Aukštą, gražiai pražilusį, visada jautrų ir dėmesingą profesorių galima sutikti ne tik Vilniaus klinikose, bet ir kitose ligoninėse. Jis visada pasiruošęs suteikti praktinę pagalbą kolegoms — apžiūrėti sunkų ligonį, dalyvauti konsiliume. Tyrinėdamas aktualiausias mūsų dienų medicinos problemas, profesorius L. Laucevičius daug prisidėjo kuriant praktinės kardiologinės pagalbos sistemą, įdiegė naujų, originalių gydymo metodų.

Respublikos nusipelniusio mokslo veikėjo, medicinos mokslų daktaro, profesoriaus L. Laucevičiaus mokslinė, pedagoginė ir visuomeninė veikla plačiai aptarta jo 80-mečiui skirtame Medicinos fakulteto tarybos posėdyje, kuris įvyko Vilniuje.

Vida Petrauskaitė

30 milijonų keleivių traukiniais

Vilnius. — Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos geležinkelininkai 1984-aisiais metais pervežė 30 milijonų keleivių. Kad žmonės laiku išvyktų kelionėn ir grįžtų atgal, rūpinosi išankstinio bilietų užsakymo biuras. Per metus gyventojams jis suteikia milijoną paslaugų.

Keleivių pervežimo skyriaus viršininkė L. Stašaitienė papasakojo, kad bilietų pardavimas paspartėtų, jeigu keleiviai įprastų bilietus pirkti iš automatų. Tie automatai jau sumontuoti ir pastatyti geležinkelio stotyje. Pakanka ir pinigų keitimo automatų. Netrukus keleivių patogumui bilietų pardavimo automatai bus pastatyti lauke, ten, kur didžiausias keleivių, vykstančių iš Vilniaus į Kauną.

Vilnius — penkmečio baigiamaisiais

Kiekvieni metai palieka savo pėdsaką. Jie ryškūs ne tik žmogaus, bet ir miestų, kaimų gyvenime. Apie permainas vienuoliktojo penkmečio metais (1980-1985) Tarybų Lietuvos sostinėje Vilniuje žurnalistui Algimantui Degučiui pasakoja miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Algirdas VILEIKIS.

Iš pradžių mielam skaitytojui norisi priminti du skaičius: 662 ir 45. Pirmasis rodo mūsų senojo Vilniaus amžių, antrasis / jo tarybinį laikotarpį. Beje, iš antrojo dar tenka išbraukti beveik ketverius fašistinės okupacijos metus ir miesto antrąjį gimimą datuoti 1944 metų liepos 13-ąją, kai virš Gedimino pilies vėl suplevėsavo laisvės vėliava. Norisi priminti, kad tuo metu buvo sugriauta du trečdaliai miesto ir likę mažiau kaip 100 tūkstančių gyventojų. Nebuvo elektros, vandentiekio. Žodžiu, praktiškai viską teko pradėti iš naujo. Tačiau prireikė labai nedaug laiko, kad miestas ne tik pakiltų iš pelenų, bet ir labai išaugtų.

Šiandieninis Vilnius — 550 tūkstančių gyventojų turinti respublikos sostinė. Kalvomis kopia nauji jos "mikromiestai" — Lazdynai, Karoliniškės, Viršuliškės, Šeškinė, Justiniškės. Pakanka pasakyti, kad centro gyventojas, patekęs į naujus gyvenamuosius kvartalus, jaučiasi lyg kitame mieste. Vien šiame penkmetyje Vilniuje bus pastatyta 1,3 milijono kvadratinių metrų gyvenamojo ploto.

Kitas didelis vilniečių darbas — tai senamiesčio rekonstrukcija. Ir miesto gyventojai, ir gausūs jo svečiai, vaikščiodami siauromis centro gatvelėmis, mato pastoliuose skendinčius senovinius namus. Plytą prie plytos dedant, iš gipso lipdant įmantriausius ornamentus, tenka prikelti prabėgusius šimtmečius. Vien šiais metais Vilniaus senamiesčio restauravimui bus panaudota beveik 10 milijonų rublių.

Seno stiliaus ornamentiniai vartai Gorkio gatvėje Vilniuje, restauruoti lygiai kaip seni pastatai.

Didelį dėmesį miesto Liaudies deputatų taryba skiria socialinėms miestiečių reikmėms — lopšelių-darželių, mokyklų, sveikatos apsaugos įstaigų statybai. Vilniuje dabar praktiškai kiekviena šeima, esant reikalui, be vargo darbo dieną gali atiduoti savo mažylius į lopšelį ar darželį. Šiame penkmetyje jų mieste pastatyta 12, jie gali priimti beveik 4 tūkstančius vaikų. Iškilo šešios vidurinės mokyklos. Beja, viena iš jų, Šeškinėje, 1280 vietų, bus pastatyta už komunistinių šeštadienio talkų lėšas. Daugiau kaip pusė milijono rublių šiemet skiriama naujoms sveikatos įstaigoms: pradedama statyti poliklinika Šeškinėje, kasmet didėja sveikatos miestelis Santariškėse.

Šį pasakojimą galima būtų tęsti ir tęsti. Vilniečiai džiaugiasi naujo 30 tūkstančių vietų stadiono statyba, naujais transporto mazgais, tiltais. Beje, šiemet Žvėryno gyventojai jau galės nauju tiltu per Nerį nueiti į Vingio parką.

Augančio ir gražėjančio Vilniaus gyventojai šiemet ruošiasi reikšmingoms šventėms — pergalės prieš fašistinę Vokietiją 40-mečiui ir Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 45-osioms metinėms. Beveik 40 tūkstančių muzikantų, dainininkų, šokėjų suvažiuos į respublikinę dainų šventę. Laukiame svečių iš daugelio šalių, taip pat iš išjūrio.

Laukiame!

Toks atrodė Vilniaus senamiestis tuoj išlaisvintas iš nacių jungo.

"Antai pažvelki, tai Vilniaus rūmai . . ." sostinės vaizdas iš Gedimino kalno.

AČIU, DAKTARE, UŽ GERĄ ŽODĮ

Tylu žiemos mėnesiais kaime. Kombainų gausmas jau seniai nutilęs, ir traktoriai, kitos žemės mašinos ilsisi prieš naują darbymetį. Tušti laukai, ir žmogų dabar tiktai kada ne kada kolūkio keliuku skubantį sutiksi. Turėdami daugiau laisvo laiko, žemdirbiai dabar vis apie savo namus sukasi. Bet štai vieną žiemos penktadienį daug žmonių būriavosi prie Levaniškių kaimo felčerio-akušerio punkto. Ne sunkios ligos juos čia atginė — tik noras pasitikrinti sveikatą. Juk iš anksto visur buvo iškabinti skelbimai, kad į Molėtų rajono "Aušros" kolūkio Levaniškių kaimą atvyksta žymūs medikai iš Vilniaus.

Profesorius V. Sirvydis, pirmasis įžymaus kardiochirurgo profesoriaus A. Marcinkevičiaus pagalbininkas, laikinai įsikūrė Levaniškių felčerio punkto vaikų kabinete. Jau daug metų jis vadovauja Vilniaus kardiochirurginio centro įgimtų širdies ydų skyriui, yra atlikęs šimtus sudėtingiausių širdies operacijų ir neretai jau vien tik "triubele" (fonendoskopu) paklausęs mažojo paciento širdį, gali daug ką apie ją pasakyti. Viena po kitos vedė kaimo moterys savo vaikelius pas profesorių V. Sirvydį ir džiaugėsi girdėdamos žodžius, kad jų mažyliai visiškai sveiki.

Medicinos mokslų kandidatai, docentai V. Jakelevičius, G. Uždavinys, A. Matulionis tą dieną Levaniškių kaimo felčerio-akušerio punkte konsultavo daug suaugusių, senų žmonių. Vieniems, kokią sudėtingesnę ligą įtardami, siuntimus į Vilniaus respublikinę klinikinę ligoninę rašė, kitus, tik šiaip truputį negaluojančius, naudingais patarimais vadavo, vaistų išrašydavo, į kurortą važiuoti ragindavo. Kolūkiečiams dėl gydymosi kurortuose dabar jokių problemų nėra: gerai įrengtos žemdirbių sanatorijos veikia ir Palangoje, ir Druskininkuose, ir Birštone. Reikia tik kad geras specialistas patartų, kuris kurortas jo ligai geriausiai tinka.

Labai daug pacientų tą žiemos penktadienį apsilankė ir pas medicinos mokslų kandidatą E. Krosinską. Dirbantis Vilniuje, širdies chirurgijos centre, jis visas vasaras su šeima leidžia čia, Molėtų rajone, Labanore girios pakraštyje. Gerai žino vietos gyventojų papročius, moka jų tarme šnekėti. Jam, kaip "savam žmogui", žmonės ne tik apie sveikatą kalbėjo, bet ir dėl įvairių nelaimių pasiguosti nesidrovėdavo: girdi, vyras, neseniai mirė . . . sūnus toli gyvena, retai aplanko. O štai viena dar nesena moterėlė išsidrąsino paprašyti vaistų ne sau, bet savo . . . motinai, kuri jau labai sena ir ateiti čia nebeįstengia. Nepamatęs ligonio, joks gydytojas vaistų jam nerašys, tad ir pasisiūlė E. Kosinskas aplankyti senutę jos troboje gal už poros kilometrų kelio. Močiutė iš tiesų labai sena, vos pajudėsi dūsta . . . Gydytojas gerai išklausė jos širdį, apžiurėjo sutinusias kojas, išrašė vaistų, pataré kaip juos vartoti ir atsisveikindamas pasakė "Greit, močiut, pasveiksi, šimto metų sulauksi". Ilgai dėkojo ligonė gydytojui už gerą širdį, ir jau vien nuo jo sveikesnė darėsi . . .

Šis žymių medikų vizitas į Levaniškių kaimą buvo surengtas pagal Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto ir Molėtų rajono "Aušros" kolūkio bendradarbiavimo sutartį. Sistemingai, kartą per kelis mėnesius aplankydami kolūkiečius, medikai jau ištyrė visų jų sveikatą, nustatė, kokiomis ligomis čia žmonės dažniausiai serga, paruošė rekomendacijas, kaip jų apsisaugoti.

— Tai tik vienas iš mūsų mokslininkų profilaktinio darbo pavyzdžių, — sako medicinos fakulteto dekanas, docentas A. Svičiulis. — Higienos katedros specialistai ruošia profilaktines rekomendacijas kaimo mechanizatoriams, moko juos, kaip apsisaugoti nuo vibracijos ir triukšmo. Fiziologijos ir biochemijos katedroje tiriamos gyventojų mitybos problemos, kuriamos receptūros naujų vertingų maisto produktyvų gamybai. Terapinių ir chirurginių katedrų profesoriai, docentai konsultuoja respublikos gyventojus, atvykstančius į Vilniaus respublikinės ligoninės polikliniką, dalyvauja masiškai tikrinant sveikatą pramonės įmonėse, įstaigose, kolūkiuose.

Vida P. Petrauskaitė

Pirmuosius pacientus priėmė Respublikinės transplantologijos ir nefrologijos centras, pastatytas Vilniuje, Santariškių sveikatos miestelyje. Inkstų persodinimo operacijos iki šiol buvo atliekamos Vilniaus miesto klinikinėje ligoninėje. Pastačius specializuotą centrą, sudarytos galimybės išplėsti šios srities medicininę pagalbą.

Transplantologija — viena jauniausių medicinos šakų. Pirmosios inkstų persodinimo operacijos Lietuvoje buvo padarytos prieš keturiolika metų. Nuo to laiko jau padaryta daugiau kaip 400 inkstų persodinimo operacijų.

Naujo transplantacijos centro dviejų aukštų korpuse įrengti inkstų funkcinės diagnostikos kabinetai, laboratorijos, dvi didelės operacinės. Čia sumontuotas modernus dirbtinis inksto aparatas, galintis vienu metu teikti pagalbą net dešimčiai ligonių.

Nuotraukoje: **Inkstų persodinimo operacijos rezultatus aptaria centro vadovas docentas Vytautas Kleiza, gydytojos Tatjana Rainienė ir Nijolė Stanaitytė.**

V. Brajo nuotrauka

FT. LAUDERDALE, FLA

Naujųjų metų proga aplankėme draugus Julę Steve Jurevičius. Radome juos gana geroje nuotaikoje. Tik nusiskundė, kad sveikata neperstipriausia. Jolitai daktarai pripažino silpną širdį ir kojas kankina artraitis. Steve jaučiasi kiek stipresnis, bet ir ji slegia metų našta, ir kasdien darosi sunkesnė, nes jau atšventė 90 metų jubiliejų. Bet dar namuose gražiai susitvarko su sūnaus pagalba. S. Jurevičius daug mėgsta ir dar gali skaityti lietuviškąją spaudą — "Laisvę", "Vilnį" ir kitus progresyvius laikraščius. Domisi vietinėmis žiniomis, bei džiaugiasi tėvynės laimėjimais. Dar ir šiemet labai norėtų aplankyti Lietuvą, bet, deja, sveikata jau jam neleidžia nuvykti. Jis yra dosnus rėmėjas. Tai šį kartą ir įdavė po šimtą dolerių "Laisvei" ir "Vilniai", atsinaujindamas sau prenumeratą ir vieną į Lietuvą, likusius $73, skiria paramai norėdamas, kad laikraščiai dar ilgai gyvuotų. Linkiu draugams Jurevičiams sutvirtėti sveikatoje, būti sveikiems.

N. Iešmantienė

ST. PETERSBURG, FLORIDA

MIRUS

Laurence H. Strack

reiškiame gilią užuojautą jo sūnui, Gilbert, Long Island, N. Y., sesutei Theresa Ellingham, Tampa, Fla. ir jos šeimai ir daugeliui idėjos draugų. Gaila netekus gero draugo ir dainininko.

Liūdime visi,
ST. PETERSBURG, FLA. LLD KUOPOS NARIAI IR VALDYBA

ST. PETERSBURG, FLORIDA

1984 m. gruodžio 29 d. Lietuvių S. Piliečių salėje Dainos Mylėtojų choras sutiko naujuosius 1985 metus su daina, bučkiais bei geriausiais linkėjimais vienas kitam.

Salė buvo pilna gražios publikos, taip pat nemažas skaičius dalyvavo mūsų gerų bičiulių čekoslovakų.

Naujametinę programą pradėjo solistas Stasys Kuzmickas. Jis dainavo solo, po to duetus su savo žmona Violet. Juodviejų dainos skambėjo labai gražiai.

Choro mokytoja Helena Janulytė naujiems metams parinko tinkamas dainas ir jos vadovybėje bendras choras jas gražiai padainavo.

Grojant gerai muzikai mėgėjai šokti linksminosi iki vėlumos

Sausio 5 d. įvyko klubiečių metinis susirinkimas. Jį pradėjo prezidentas Valys Bunkus. Pirmiausiai pakvietė — sekretorę Aldoną Aleknienę perskaityti gruodžio mėnesio susirinkimo protokolą 1984 metų protokolas buvo priimtas. Vėliau V. Bunkus pristatė 1985-iesiems metams valdybą, kuri visų narių buvo vienbalsiai priimta.

Po to V. Bunkus pristatė naująjį prezidentą Stasį Kuzmicką toliau susirinkimui vadovauti.

Naujas prezidentas V. Bunkui ir visiems klubiečiams už pasitikėjimą padėkojo ir pažadėjo Klubui vadovauti pagal konstitucijos įstatymus, kooperuoti su valdyba, direktoriais ir nariais, ir po to vedė susirinkimą. 1984 metais gruodžio mėnesį svarbių reikalų nebuvo.

Švenčių proga salė buvo įdomiai išdekoruota. S. Kuzmickas dėkojo Chričiams už pagelbėjimą salę išpuošti.

Toliau sekė valdybos pranešimai.

Buvęs prezidentas Valys Bunkus pateikė pranešimą iš 1984 metų. Paminėjo, kad salė per praėjusius metus buvo geromis sąlygomis išnuomuojama. Geri, svarbiausi Klubo renginiai. Sausio 21 paminėjom Klubo gyvavimo 11-kos metų sukaktį. Vasario 18-tąją koncertavo Lakštutės iš Chicagos. Balandžio 7 d. programą atliko Stasys Kuzmickas su savo sūnum Daniel, gegužės 15 d. koncertavo čekoslovakų choras. Lapkričio 17 d. įvyko Klubo žiemos sezono atidarymas.

Mieli klubiečiai, sakė Bunkus, šiandien sukanka 12 metų kaip šis Klubas buvo suorganizuotas. 1973 metais gavome čarterį, kad būtų lengviau įsigyti nuosavybę mūsų pažangam veikimui. Šiandien yra norinčių papasakoti apie šį namą. Namas buvo apleistas, nudėvėtas, nebuvo kiemo, kur galėtume pastatyti automobilius. Šį namą pirkom pigiai, tačiau remontas kainavo du kartus daugiau. Pirkimui pinigus sukėlėm greitai, nes atsirado gerų draugų. Greit sukėlėm reikalingą sumą.

Po V. Bunkaus pranešimo prezidentas Stasys Kuzmickas pristatė Aldoną Aleknienę V. Bunkaus pranešimą papildyti. Ji visiems prisidėjusiems darbu Klubo gerovei 1984 metais padėkojo: šeimininkams, dirbantiems prie baro, patarnautojoms, muzikos tvarkytojui Aleknai, Pranui Mockapetriui, Helenai Janulytei už choro mokymą bei vadovybę.

Finansų sekretorė Mary Brennan pateikė mėnesinį bei metinį Klubo platų finansų stovį.

Iždininkė Bronė Vaitkienė pakvietė buvusį prezidentą V. Bunkų pravesti ceremonijas. Jis kalbėjo trumpai, dėkojo klubiečiams už kooperavimą.

Valys Bunkus dar pakvietė S. Kuzmicką, jį apjuosė lietuviška juosta. Taip pat pakvietė Violet Kuzmickienę. B. Vaitkienė Kuzmickienei prisegė gėlę — (corsažą).

Tada Valys Bunkus naujam prezidentui įteikė Klubo raktus.

Taip pat buvo pristatytas Klubo advokatas D. E. Amadio. Taipgi pristatyta choro mokytoja Helena Janulytė linkėjo naujam prezidentui geros sėkmės ir padainuota Ilgiausių metų. Stasys Valiui Bunkui už gražias ceremonijas ir širdingus linkėjimus padėkojo.

V. Bunkienė

Sausio 12 d. įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos narių metinis susirinkimas. Jį pradėjo Stasys Kuzmickas. Pirmiausia pranešė, jog yra miręs draugijos narys Larry Strack ir paprašė visus atsistoti ir mirusįjį pagerbti.

Iš parengimų komisijos raportą pateikė Pranas Mockapetris. Jis pranešė kiek yra įeigų ir kiek išlaidų.

Buvo iškviesta Mary Brenner, "Vilnies" vajininkė. Ji pabrėžė, kad jai vajaus darbas gerai sekasi, nes jau gavusi 5 naujus skaitytojus.

Sekr. Bronė Vaitkienė pateikė platų raportą iš praeitų metų veiklos. Ji priminė, kad nariai gražiai kooperuoja, ir visi pobūviai buvo labai sėkmingi.

Meninę programą atliko mūsų Dainos Mylėtojų choras, vadovaujamas Janulytės. Turėjome ir solistų, duetų ir kalbėtojų, menininkams išreikšta padėka, taip pat padėkota visiems, kurie prisidėjo prie įvairių darbų.

Finansų sekretorė Helena Šarkiūnienė pateikė praėjusiųjų metų ir mėnesines sąskaitas. Naujų narių įsirašė penki, mirė septyni. Šarkiūnienė priminė nariams, kurie dar neužsimokėję duoklių prašydama užsimokėti.

Iždininkas Juozas Vaitkus su jos sąskaitoms sutiko.

Visi raportai buvo vienbalsiai priimti.

Taip pat buvo iškviestas "Laisvės" vajininkas Povilas Alekna. Jis sakė, kad "Laisvės" vajui jau dirba 16 metų, bet šie metai jam blogiausi, kol kas gavęs 8 naujus skaitytojus.

Aldona Aleknienė visuomet pasitinka iš toliau atvykusius svečius ir vėliau juos supažindina su bendra publiką.

Antrą valandą po pietų prasidėjo meninė programa. Stasys Kuzmickas padainavo 3 dainas.

Dainos Mylėtojų choras sudainavo 6 dainas. Dainos labai gražios ir įvairios.

Choro mokytoja H. Janulytė ir Violeta Kuzmickienė dekojo Draugijai už šventines dovanėles.

Turėjome 2 gimtadienius

Jonas Yocius aukojo chorui $20 ir Jonas Palionis $10. Jiems choras sudainavo ilgiausių metų ir Valio Valio . . .

* * *

Rimtai susirgo Jonas Grash. Buvo operuotas. Randasi Sun Court Osteopathic ligoninėje Largo. Rinkime kuogreičiausiai sustiprėti ir stotų į choristų eiles; jis yra labai geras dainininkas.

Lankėsi svečiai

Ona ir Feliksas Dukšta lankėsi iš Nashville, Mass.

Pranas Remeikis iš Rolwaik, Massachusetts.

Vin ir Ruth San Kavin Antonijo iš Ontario, Kanada.

Mirė

Mirė Larry Stack, kuopos narys, geras solistas. Buvo sukremuotas.

Klubo veikla

Sausio 19 d. buvo labai šaltas oras. Manėme, kad tą dieną neturėsime daug publikos, bet apie pietų laiką greit prisipildė pilna salė.

Po pietų mūsų žinių pranešėja Aldona Aleknienė pranešė, jog turime svečių iš tolimų miestų bei valstijų, ir svečius su publika supažindino.

Klubo prezidentas Stasys Kuzmickas pranešė, kad dabar pridėsime meninę programą. Pirmiausiai S. Kuzmickas padainavo dvi dainas, jam akompanavo Helen Yanulytė.

Toliau iškvietė Dainos Mylėtojų chorą vadovaujamą H. Janulytės. Choras padainavo šešias liaudies daineles. Už gražų padainavimą publika gausiai paplojo.

Stasys Kuzmickas dėkojo choro vadovei ir choristams taip pat, bendrai publikai už skaitlingą atsilankymą ir kvietė dažniau atsilankyti.

Padėkojo ir šeimininkei ir jos pagelbininkėms už jų skoningus pietus.

Po programos sekė šokiai prie geros muzikos.

A. Budrienės duktė ir žentas atvykę Evelyn ir Dan Ellefeson iš Chicagos paaukojo chorui $20, o Jack Spillman — $10.

Emilija Drobienė choristus pavaišino stipriąja.

Vasario 16 dieną klubas minės 12 metų sukaktį. Valdyba paruoš tinkamą programą. Prašome visus dalyvauti.

* * *

Stasys Kuzmickas išvyko į California pasisvečiuoti pas sūnų; grįš sausio 30 d.

Vera Budrienienė
5590 Williams Blvd.
Seminole, Florida 33542

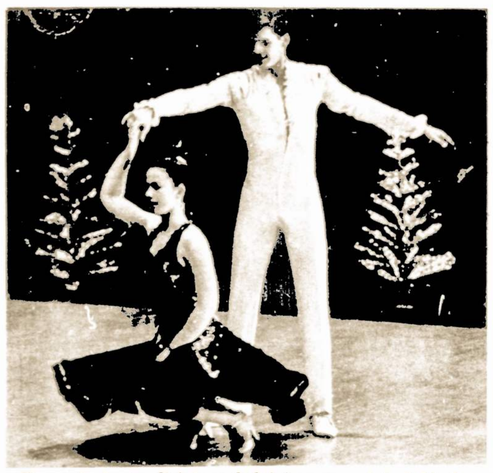

Kaune įvyko tradicinis moksleivių pramoginių šokių konkursas "Baltijos gintarėliai-85". Varžybose dalyvavo 350 šokėjų iš Lietuvos, Maskvos ir Maskvos srities, Ukrainos, Baltarusijos, Latvijos ir Estijos. Absoliučiai geriausios poros prizą iškovojo klaipėdiečiai Saulius Rubežius ir Edita Balčaitytė.

Nuotraukoje: **Šoka "A" ir aukščiausiosios klasės konkursų nugalėtojai kauniečiai Vytautas Miknius ir Ingrida Tauraitė.**

K. Jurelės nuotrauka

"Vilniaus' baldų kombinate pradėtos gaminti naujos sekcijos "Era" jau susilaukė gero pirkėjų įvertinimo. Nuo metų pradžios įvairių modifikacijų sekcijų kasdien gaminama apie 200. Kombinate taip pat bus didinama ir minkštų baldų komplektų "Aras" gamyba.

Nuotraukoje: **Naujosios sekcijos "Era" ir minkštų baldų komplektas "Aras".**

V. Brajo nuotrauka

Valys Bunkus, buvęs prezidentas 12 metų, įteikia St. Petersburg, Fla. klubo raktus naujajam prezidentui Stasiui Kuzmickui. Šalia stovi jo žmona Violeta Kuzmickienė. Vienu raktų naudosis ji, nes ji yra vyriausioja Klubo šeimininke.

Walter Alaveckio nuotr.

KANADOS ŽINIOS

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Iš klubo susirinkimo

Sūnų ir Dukterų klubo metinis susirinkimas įvyko sausio 6 dieną. Buvo duoti metiniai raportai, apkalbėta Klubo veikla. Tarp kitko, buvo pasiūlyta ir nutarta, kad Klubo susirinkimai būtų laikomi kiekvieno mėnesio pirmąjį trečiadienį, tik metiniai būtų laikomi pirmą sausio sekmadienį. Taipgi nutarta, kad vasaros metu, birželio, liepos ir rugpjūčio mėn., susirinkimų nelaikyti. Metiniai susirinkimai bus sekmadienį, nes juose bus perrenkama Klubo direktorių taryba.

Bingo bus kas trečiadienį, išskyrus tris mėnesius vasaros metu.

Šiems metams direktorių taryba išrinkta sekanti: Pirmininkas J. Yla, vicepirmininkas J. Morkūnas, sekretorius J. Morkis, finansų sekretorė-iždininkė A. Guobienė, ir trys direktoriai: P. Daugėla, A. Ylienė, J. Mingilas. Kontrolės komisija: A. Karpavičius, J. Mingilas ir A. Ragauskas. Bingo vedėja — A. Guobienė.

Ligoniai

Buvo susirgęs Jonas Morkūnas, SDK vicepirmininkas. Dabar namie gydosi vaistų pagalba. Ligoninėj buvo virš savaitę laiko.

E. Jurzek kelias savaites buvo Barrie ligoninėj, dabar sveiksta namuose.

J. Yla pabaigoj sausio turės akių kitą operaciją pergyventi.

A. Daugėlienė jau metai serga, paskutiniu metu buvo išvežta ligoninėn. Ligonę visą laiką slaugė jos vyras Povilas.

Ligoniams linkiu greit susveikti.

Mirė

Pastaruoju metu netekome dviejų tautiečių — Anės Blesing ir V. Daukanto. Abu Kanadoje gimę ir dar neseni. A. Blesing buvo Klubo narė, aktyviai dalyvavo jo veikloje. Abu galėjo dar pagyventi, bet gyvenimas nėra niekam užtikrintas.

V. Daukantas mirė gruodžio mėnesį; nuliūdime paliko mylimą žmoną Verą, sūnų Rikardą ir dukterį Konstanciją, taipgi brolį Edie.

A. Blesing mirė sausio 3 d. Nuliūdime paliko vyrą Jack, sūnų Douglas, seseris Rožę ir Julie, brolius Ronaldą ir Miką ir daug giminių bei bičiulių. Velionė buvo progresyvių organizacijų narė. Sūnų ir Dukterų klubo ir Toronto Lietuvių Moterų klubo narė. Buvo labai maloni, draugiška. Paskutinę pagarbą išreiškė giminės ir draugai, gausiomis gėlėmis papuošdami karstą. Laidotuvėse dalyvavo daug giminių ir bičiulių, kurie palydėjo į Mount Pleasant kapines, kur palaidoti ir jos tėveliai ir vyriausioji sesutė Helen.

Giminėms ir draugams giliausia užuojauta.

Moterų susirinkimas

Toronto Lietuvių Moterų klubas turėjo savo susirinkimą po Sūnų ir Dukterų klubo susirinkimo. Buvo malonu matyti nemažą skaičių klubiečių.

Po valdybos raportų, buvo diskutuota, kaip sėkmingiau paminėti tarptautinę Moterų dieną kovo 8. Po diskusijų visos dalyvės pasisakė suruošti pobūvį, prisiminti moterų kovas ir laimėjimus kovoje už lygias teises.

Baigus susirinkimą, sekė draugiškas pasikalbėjimas prie kavutės ir skanių užkandžių.

Mūsų klubietės yra pamėgusios Floridos skaisčią saulutę, kuri žiemos metu vilioja žmones iš šaltos šiaurės. Tai mūsų "jauniausia" klubietė V. Masienė, kuri minėjo 97 gimtadienį, išvyko į Floridą pas savo dukrelę ir anūkę ir proanūkus praleisti žiemos šalčius.

Linkiu laimingai praleisti atostogas.

Kita "jaunuolė" P. Bendžiaitienė, jau peržengus 80 metų, buvo nuvykusi į Floridą pas dukrelę pabūvoti keletą savaičių, sugrįžo į Torontą. Sako, "Man geriau su saviškiais bingo lošti, negu gerėtis šilta Florida."

A. Y.

Didžiai gerbiama
redakcija,

Nuoširdžiai sveikinu Jus visus su Naujaisiais metais, linkiu sveikatos, energijos. Džiugu, kad dar vis gyvuoja mums visiems brangus laikraštis "Laisvė", vis dar mus lanko.

Dažnai gaunu laiškų iš Lietuvos. Ką rašo man paprasti žmonės, kitur pavadintų propaganda — toks ten rūpestis darbininkais, jų geresniu ir sotesniu gyvenimu. Tada linksmiau ir mums, kad mūsų artimieji Lietuvoje gyvena vis geriau ir turtingiau.

Petra Bendzaitis
923 Avenue R.d.
Toronto, Ontario
Canada

MONTREAL, QUEBEC

Ligoniai

V. Knistautienė pergyveno lengvą operaciją Montreal General ligoninėj.

S. Spaičienė, atsikėlusi iš ryto nusigando, prarado regėjimą! Nuvežta į K. Viktorija ligoninę. Vienai akiai padaryta greita operacija. Antrą aki mėgina išgyditi vaistais.

Linkiu ligonėms greit pasveikti.

Mirė

Sausio 13 d. mirė Petras Žukauskas, sulaukęs 86 metų amžiaus.

Regėjimo buvo netekęs jau prieš 10 metų.

Liko nuliūdime du sūnūs, dukra, anūkė ir dvi seserys Toronte.

Į Kanadą atvykęs po antrojo karo 1984 m. rugpjūčio 8 d. gerai žinoma Elzbieta Latvėnienė mirė T. Lietuvoje. Montrealyje išgyveno ilgus metus. Vėliau išsikėlė į Calgary. 1982 metus grįžo į T. Lietuvą pas sesutę nuolatiniam apsigyvenimui. Gaila, neilgai liko džiaugtis savo gimtine.

Artimiesiems gili užuojauta, velioniams lai būna lengva šalta žemelė. **J-na**

P.S. Miela Ievute
Čia įdedu $20 Money Order. Rodosi, turite jos nuotrauką, prašau sykiu patalpinti.

Ar neturite vadovelių lietuvių ir anglų kalbomis? Yra čia keletas prašymu. atsilyginsime.

Viso gero.
Janina

Naujųjų metų išvakarėse Klaipėdos statybos tresto antrosios statybos valdybos statybininkai prie Lenino aikštės baigė statyti keturių šimtų vietų viešbutį "Klaipėda". Jį projektavo architektas Gytis Tiškus ir konstruktorius Viktoras Putrius. Viešbučio šešių ir aštuonių aukštų korpusuose yra vienviečiai ir dviviečiai kambariai, dviejų šimtų vietų restoranas, bufetas, kavinė ir kitos svečiams skirtos patalpos, taip pat suvenyrų parduotuvė.

Nuotraukoje: **Naujasis uostamiesčio viešbutis "Klaipėda".**

B. Aleknavičiaus nuotrauka

DETROIT, MICHIGAN

LDS susirinkimai

LDS 21 kp. susirinkimai įvyko gruodžio 2 d. ir sausio 6 d. Gruodžio mėn. susirinkime, po raportų, buvo rinkimas valdybos 1985 metams. Valdyba perrinkta: pirmininku Tony Vasaris; vicepirmininku Chuck Tvaska; užrašų raštininke Ruth Gugas; finansų sekretorium-iždininku Servit Gugas; iždo globėjos Emma Rye ir Minnie Tvaska.

Po susirinkimo buvo vaišės; patarnavo Alice Stacey, Ruth Gugas ir Emma Rye; tortus iškepė Alice Stacey ir Ruth Gugas atsiskaitymą tvarkė Lillian Gugas.

Sausio mėn. susirinkimas buvo įdomus; pirmininkas Tony Vasaris susirinkimą pravedė tvarkingai. Sekretorius-iždininkas Servit Gugas pranešė jog šią vasarą LDS rengia ekskursiją į Tar. Lietuvą pamatyt Dainų Šventę.

Kuopa nutarė laiškais sukviesti į kovo mėn. susirinkimą visus narius, kurie yra išbuvę 50 metų ir juos pagerbt. Šiame susirinkime buvo Lillian Gugas, Anna Daukus, Ona Demskienė Dockus, George Janonis ir Pat Stackwell. Jas nufotografavo Servit Gugas. Po susirinkimo virtuvėje patarnavo Ruth Gugas, Emma Rye, Antonette Garelis, atsiskaitymus tvarkė Lillian Gugas. LDS susirinkimai draugiški, po susirinkimų nariai ilgai pabendrauja.

Detroito lietuvių klubas

Detroito lietuvių klubo priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 23 d.. Į šį susirinkimą nariai buvo pakviesti laiškais, narių prisinko nepaprastai daug. Be įvairių reikalu. buvo valdybos 1985 metams rinkimas. Valdyboje sutiko dirbti: pirmininkė St. Masytė; vicepirmininkas Tony Vasaris; užrašų raštininkas John Smith; finansų raštininkas Servit Gugas; iždininkė Birutė Jeske; iždo globėjai Chuck Tvaska ir Kęstutis Garelis; maršalka Mikas Stunskas. Valdybai garbė už gerą darbą praeityje; visi darbus atlieka be mokesčio, sutaupydami Klubui pinigų. Namo pataisymo reikalus prižiūri ir pataiso nemokamai Kęstutis Garelis; jam daug kartų pagelbsti narys Alfons Rye. Po susirinkimo dalyviai vaišinosi kaip žieminių švenčių svečiai. Prie gėrimų patarnavo John Smith ir Tony Vasaris; virtuvėje vaišes paruošė ir patarnavo Antonette Garelis pagelbstint Emma Rye ir Pat Stunskas. Buvo linksmas susirinkimas, 1984 metai užbaigti maloniai.

Bowleriai

LDS bowleriai susirinko į Mercury Lanes gruodžio 15 d. Po pamokų visi suvyko į Detroito Lietuvių klubą, kuriame buvo specialus balius švenčių proga. Skanumynų stalą paruošė ir vaišino dalyvius Ruth ir Servit Gugas, Clem Patocki, John ir Nellie Onusevich. Maistą aukojo Bill ir Josephine Milus; Angela ir Stu Riddell; Minnie ir Chuck Tvaska; Ruby Jeske; Dona Bradley ir Ann Maezes. Vakarienę paruošė Antonette Garelis; jai pagelbėjo Emma Rye; Albena Lyben ir Ann Balchūnas; patarnautojos buvo Judy Rye ir Sharon Wilson; bilietus pardavinėjo Clem Patocki, prie baro patarnavo Alfons Rye. Žiemos senelis buvo Chuck Tvaska. Apsikeitę dovanomis, muzikai ir dainavimui vadovavo Estelle Smith ir Birutė Palevich Price. Buvo linksmas parengimas, bowleriai pririnko gražaus pinigo sekančiam turnyrui. Bowleriai vėl susirinks sausio 26 d.

Iš čia gimusių moterų veiklos

Čia gimusios moterys žinomos kaip Sorority atlaikė mėnesinius susirinkimus lapkričio 29 d. ir gruodžio 14 d. Lapkričio mėn. susirinko į Alice Butėniūtės Stacey namus ir siuvo minkštus "balnelius" vėžio institutui. Po susirinkimo visos pavaišintos. Vaišes paruošė namų šeimininkė Alice Butėniūtė-Stacey, jai pagelbėjo Emma Rye.

Gruodžio mėn. visos susirinko į Albena Nausėda Lyben namus. Tai buvo specialus susirinkimas paminėt žiemines šventes. Narės pasikeitė dovanomis, vėliau buvo pavaišintos nepaprastai skania vakariene. Ją paruošė namų šeimininkė Albena Nausėda Lyben, pagelbėjo Alda Liminskiūtė ir Petie Brozowski.

Mirė

Frank Nakas

Sausio 9 d. šeštą valandą vakare Oakwood ligoninėje Dearborn, Mich. mirė gerai žinomas pažangietis FRANK NAKAS. Velionis pergyveno dvi sunkias operacijas. Mirė nuo vežio ligos, sulaukęs 94 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Harry J. Will laidotuvių namuose prie Plymouth gatves, Redford, Michigan. Palaidotas Grand Lawn kapinėse sausio 12 d.

Nepaprastai gražią atsisveikinimo prakalbą pasakė Servit Gugas. Po laidotuvių, dalyviai buvo pakviesti pietums į Sweden valgyklą prie Telegraph Road.

Frank Nakas gimė Lietuvoj 1891 m. sausio 4 d. Jo tėvelis buvo ūkininkas. Velionis atvyko į Philadelphią 1910 metais, vėliau dirbo anglių kasyklose. Dar vėliau gyveno Butte, Montana, dirbo vario kasykloje. 1918 metais atvyko į Detroitą ir čia visą laiką gyveno iki mirties. 1923 metais susituokė su Sophie Levicky; jų vienintelė dukrelė Violet gimė 1928 metais spalio 16 d.

Per daug metų velionis buvo užeigos vardu Old Timers Inn savininkas; pensininku tapo 1973 metais.

Velionis veikia ir politikoje; dalyvavo su amerikonais, daugiausia demokratais. Priklausė prie amerikiečių fraternalių organizacijų: Elks, Moose ir Eagles. Buvo ilgametis Detroito Lietuvių klubo ir ALDLD 52 kp. narys. Per daug metų buvo ALDLD pirmininkas, taipgi per daug metų skaitė laikraščius "Vilnį" ir "Laisvę", buvo jiems stambus aukotojas-rėmėjas.

Velionis dideliame nuliūdime paliko žmoną Sophie, dukrą Violet Brownell, tris anūkus Raymond, Tim ir Sara, vieną proanūkę Stephanie, gimines Amerikoje ir Tar. Lietuvoj ir daug įdėjos draugų bei pažįstamų.

Stefanija

Jungtinės Tautos. — Dvidešimt narių pasirašė Generalinės Asamblėjos gruodžio 10 d. priimtą konvenciją prieš žmonių kankinimą ir kitokius būdus, pažeidžiančius žmoniškumą. Konvenciją įsigalioja tuojau pat, kai ją ratifikuos dvidešimt valstybių. Tarp pirmųjų 20-ies signatarų tuo tarpu dar nėra nė vienos didvalstybės.

Maskva. — Čia oficialiai paskelbta, jog kovo 12 d. Genevoje prasidės pasitarimai dėl nusiginklavimo tarp TSRS ir JAV. Pabrėžta, kad derybos bus sėkmingos tik tuo atveju, jei numatytieji atskiri pasitarimai dėl nusiginklavimo erdvėje, strateginių ir vidutinio siekimo ginklų bus tarp savęs susieti.

Vatikanas. — Dvylika dienų popiežius Jonas Paulius II praleido kelionėje, lankydamas Venezuelą, Ekvadorą, Peru ir pusdieniui sustodamas Trinidad-Tobago sostinėje Port of Spain.

Savo vizito metu popiežius laikė pamaldas, sakė pamokslus lankė lūšnynus, susitiko su žemdirbiais, fabrikų darbininkais, žvejais.

Jo kalbų motto buvo: apeliavimas į turtingąsias valstybes teikti daugiau ekonominės pagalbos Trečiojo pasaulio šalims, kad žmonės turėtų pastogę ir duonos; kritikavimas materialistinių aspektų komunistinėje ir kapitalistinėje sistemoje ir pabrėžimas reikalo Katalikų bažnyčios dvasininkams paklusniai laikytis Vatikano linijos tikėjimo tiesų aiškinime ir vykdyme.

Popiežius savo kelionės išvakarėse paskelbė, kad šiemet lapkričio mėnesį jis šaukia Vyskupų sinodą, kuris turės apsvarstyti 1962-1965 metų Antrojo Vatikano susirinkimo nutarimų vykdymą. Spauda rašo, kad tai reiškia, jog norima sustiprinti bažnyčios discipliną, kuri po Vatikano II reformų atsipalaidavo.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

1984 m. Vasario 8 d.

MIRĖ

Elena Morkevičienė

Prabėgo ilgi ir nuobodūs metai, kai tu, brangioji Elenute mane palikai. Palikai mane vienišą ligos kankinamą. Aš tavęs išsiilgstu kiekvieną dieną. Nutrūko tavo gyvenimo siūlas. Ilsėkis ramiai, aš tavęs niekad nepamiršiu.

Vyras—ADOLFAS MORKEVIČIUS

Tropikų saulės vaisiai Lietuvoje

Vilniuje daržovių parduotuvėje "Renetas" įvyko iš kubietiškų vaisių — grapefruitų, mandarinų, apelsinų pagamintų desertinių patiekalų degustacija. Į ją nuvyko "Kubafruto" firmos darbuotojas Robert Kuevas ir Havanos restorano "Fiesta" atstovas Vidalis Labarka. Kubiečiai pademonstravo citrusinių vaisių patiekalų receptus.

Lietuvos klimatinės sąlygos netinka nei apelsinams, nei mandarinams auginti. Todėl jų reikia atsivežti iš šiltųjų kraštų. Viena iš šalių, tiekiančių Lietuvos stalui citrusinius vaisius, yra Kuba.

Svečiai parduotuvėje paruošė desertinių patiekalų ir parodė, kiek daug skanumynų galima padaryti iš grapefruitų. Svarbu, kad šeimininkė nuluptų vaisius, nepalikdama baltos odelės ir sėklų, kurios grapefruitui suteikia kartų skonį.

Laimonas Norkūnas

VAJUS

GAVIMUI "LAISVEI" NAUJŲ SKAITYTOJŲ IR ATNAUJINIMUI UŽSIBAIGUSIŲ PRENUMERATŲ

VAJUS PRASIDĖJO SPALIO 1 IR TĘSIS IKI VASARIO-FEBR. MĖNESIO 1985 METŲ

Kviečiame į Talką

Kviečiame į talką visus buvusius vajininkus ir labai laukiame naujų vajininkų. Gerai susiorganizuokime šiam darbui ir veikime su pirma vajaus dieną. Rūpinkimės aplankyti kuo daugiausia namų vajaus reikalu ir kalbinti žmones užsisakyti "Laisvę."

DOVANOS VAJININKAMS

1-ma $50; 2-ra $45; 3-čia $40; 4-ta $35; 5-ta $30; 6-tą $25; 7-ta $20; 8-ta $15; 9-ta $12; 10-ta $10.

KREDITAVIMO PUNKTAI

Kontestantams kreditavimo metodai tokie: už naujus skaitytojus 1 punktas nuo 5 centų, už atnaujintas prenumeratas 1 punktas nuo 25 centų. Už aukas arba pelnus nuo parengimų 1 punktas 50 centų.

KREDITĄ UŽ AUKAS DUOSIME KONTESTANTAMS (VAJININKAMS) TIK JEIGU JIE PATYS PRISIŲS PINIGUS. PINIGAI GAUTI PER KITUS NEBUS KREDITUOJAMI VAJININKAMS.

$20,000 FONDAS

Apart įeigų už prenumeratas ir skelbimus, turime ieškoti kitokių šaltinių biudžeto sukėlimui, kad "Laisvė" gyvuotų. Per šį vajų sieksime ir vėl šiam svarbiam reikalui sukelti $20,000 fondą. Tai padarykime aukomis ir pelnu nuo parengimų.

Užsakykite "Laisvę"
Savo Giminėms Ar
Draugams Į Lietuvą. Jie
Bus Jums Dėkingi Už Tą
Dovaną

* * *

"LAISVĖS" KAINOS AMERIKOJE IR UŽSIENIUOSE:

Amerikoje $12.00 metams, $6.50 pusei metų.
Kanadoje $15.00 metams, $8.00 pusei metų.
Lietuvoje $15.00 metams, $8.00 pusei metų
Kitur užsieniuose $15.00 metams, $8.00 pusei metų.

Visais vajaus reikalais rašykite:

Laisvė

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417

PAMINĖTAS POVILO VENTOS JUBILIEJUS

Sausio 24 dieną Lietuvos TSR Žurnalistų Sąjungoje Vilniuje įvyko žymaus pažangiųjų užsienio lietuvių visuomenės veikėjo "Laisvės" Direktorių Tarybos pirmininko Povilo Ventos gimimo 75 metinių iškilmingas minėjimas. Ta proga, jo dalyviai siunčia jubiliatui sveikinimo telegramą:

Gerbiamas Povilai Venta:

Nuoširdžiausiai sveikiname jus garbingo jubiliejaus proga. Su dideliu džiaugsmu sutikome žinią, kad Jūs nenuilstantis kovotojas už darbo žmonių reikalus, už tvirtą taiką žemėje, esate apdovanotas darbo veterano medaliu. Linkime jums ilgų gyvenimo metų, geros sveikatos, neblėstančios energijos leidžiant **Laisvės** laikraštį, kovojant už šviesiausius žmonijos idealus.

Iškilmingo minėjimo dalyvių vardu:

Boreisienė, Jemeljanovas, Kusta, Krivickas, Laurinčiukas, Mališauskas, Mickevičius, Nekrošius, Paleckis, Petrauskas, Petronis, Raguotis, Reimeris Petronis, Stankevičius, Stromskis, Žiugžda.

TELEGRAMOS, SVEIKINIMAI IŠ LIETUVOS

Brangus drauge Povilai Venta:

Lietuvos žurnalistų šeima karštai sveikina jus, pažangųjį JAV lietuvių veikėją, nenuilstantį spaudos darbininką, aktyvų kovotoją už taiką, Lietuvos TSR nusipelniusį kultūros veikėją, Lietuvos TSR žurnalistų Sąjungos garbės narį, 75-erių metų jubiliejaus proga. Kartu džiaugiamės, kad už jūsų kilnų ir pažangų darbą suteiktas valstybinis apdovanojimas — Darbo Veterano Medalis. Linkime jums, brangus drauge, nesenkančios energijos, puikios sveikatos ir didelės asmeninės laimės.

Lietuvos TSR Žurnalistų Sąjungos vardu
Albertas Laurinčiukas

Siunčiu nuoširdžiausius sveikinimus Jūsų gražaus jubiliejaus proga. Didelės pagarbos vertas kilnus jūsų gyvenimas. Revoliucinė veikla, kova prieš fašizmą Ispanijos žemėje ir Antrojo Pasaulinio karo frontuose nepailstanti veikla pažangiose JAV lietuvių organizacijose, pastangos skelbti tiesą apie socializmo keliu žengiančią Lietuvą. Ilgiausius metus išlikite tvirtas nepalenkiamas energingas.

Lionginas Šepetys
Lietuvos Komunistų Partijos CK

Gerbiamasis drauge:

Man didžiai malonu pasveikinti Tamstą su prasmingu jubiliejumi. Džiugu pranešti, kad jūs ta proga apdovanotas Darbo Veterano Medaliu, tai dar vienas įrodymas, kad jūsų kilnaus gyvenimo sukaktį kartu su pažangiąja išeivija pagerbia ir Tarybų Lietuvos kurią, ištikimai mylite visuomenė. Mes labai vertiname jūsų atsidavimą pažangioms idėjoms Jūsų svarų įnašą kovoje už socialinį progresą, taiką, tautų bendradarbiavimą. Linkiu jums daug sviesių dienų nepailsti sunkiame ir garbingame darbe.

Petras Griškevičius
Lietuvos Komunistų Partijos CK
sekretorius

Gerbiamas ir mielas drauge Povilai:

Nuoširdžiai sveikiname tave su iškiliu prasmingo gyvenimo jubiliejumi. Džiaugiamės, kad šauniai darbuojies darbo žmonių reikalo, taikos ir socialines pažangos labui. Geriausios sėkmės, ilgiausių metų!

Tėviškės Draugijos vardu
Petras Petronis

Mielasis drauge Povilai, garbingo jubiliejaus proga, linkime tau geros sveikatos, sėkmės tavo darbuose.

Gimtojo Krašto redakcija:
V. Reimeris
V. Baltrėnas
J. Kuckailis
L. Aleksiejūnas

Sveikiname jubiliejaus proga, linkime geros sveikatos ir nekartą aplankyti Lietuvą.

Volatka

Mielas Povilai Venta:

Būkite sveikas ir laimingas, linkiu švęsti dar daug daug jubiliejų.

Stasys Kasys

LDS 1 KP. SUSIRINKIMAS VASARIO 10

LDS pirmosios kuopos susirinkimas įvyks vasario-Feb. 10-tą d. 2:00 v. p. p., kaip visuomet, "Laisvės" salėj, kampas Liberty Ave. ir 102-nd St., Ozone Park, N. Y.

Finansų sekretorė jau gavo dividendų čekius ir atvykusiems nariams išdalins. Taipgi galėsite užsimokėti duokles už 1985 m.

Po susirinkimo bus kavutė ir gal ko daugiau.

Maloněkite dalyvauti.

Valdyba

"Laisvės" direktorių Tarybos posėdis įvyks vasario-Feb. 12 d., 2 val. po pietų "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Prašome visus Direktorius dalyvauti. Turime daug reikalų, apkalbėti laikraščio "Laisvės" finansinius ir kitus svarbius reikalus.

Sekretorė Nastė Bukniene

Jaunatvišką šokį, smagią dainą į Respublikinės dainų šventės vainiką įpins aukštųjų mokyklų studentų saviveiklininai kolektyvai. V. Kapočiaus nuotr.

Laiškai "Laisvei"

Gerb. ponia, Petronėle,

Prieš pat Naujus Metus gavome iš Jūsų tokį įdomų laišką ir gražų pasveikinimą, už kuriuos labai nuoširdžiai dėkojame. Mes labai patenkinti, kad Jūs jaučiatės neblogai, sveikata labai nesiskundžiate ir galite kartu gyventi su savo artimaisiais, kurie gali Jums padėti. Taip pat mums malonu, kad Jūs parašėte mums laišką, nes vistiktai mes svetimi žmonės. Jūsų laiškas mums labai įdomus, nes nežinome kaip ten pas Jus yra.

Mes gyvename neblogai, tik visa bėda, kad neturime sveikatos, abu su vyru sergame su širdimis. Todėl gauname pensijas, kaip darbo invalidai, taip pat turime kai kurių lengvatų kaip tai nereikia mokėti mokesčių už žemę ir namą, galime visur važinėti autobusu, traukiniu ir lėktuvu už pusę bilieto kainos. Man šiais metais bus 50 metų, vyrui sueis 52 metai. Vaikams sukaks — vienam 18 metų, o kitam 13 metų. Mūsų abu sūnūs mokosi. Vyresnis mokosi specialybės — už metų baigs mokslą, bus technikas-mechanikas, inžinierius, vairuos įvairias mašinas, dabar jis iš mokyklos gauna kas mėnesį po 30 rublių stipendijos kad ten mokosi. O jaunesnis sūnus mokosi šeštoje klasėje. Pas mus visi studentai kurie mokosi aukštosiose ar kitose specialiosiose mokyklose ar technikumose visi gauna pragyvenimui piniguș — stipendijas.

Gerbiama Petronėle, žinote parašysiu atvirai, pas mus niekas nenori karo, nes mes nors buvome maži, bet prisimename praeito karo baisumus, kai buvo viskas sugriauta, išdeginta. O dabar už dviejų metų ir mūsų vyresnis sūnus turės tarnauti armijoje. Net baisiuosi pagalvojus apie karą, nes dabar taip gera gyventi. Ir savo mamas, ir žmonės gražiai apsirengę ir pavalgę. Kasdien sočiai valgome pyragus ir mėsą, sausainius ir saldainius. Parduotuvėse visko yra ir įvairaus maisto ir medžiagų. Tai ko daugiau reikia? Kaip seniau nebūdavo tų japoniškų skaryčių, tai dabar jų yra kiekvienoje parduotuvėje, įvairių spalvų didelių ir mažų. Taip kad tik pirk. Bet dabar pas mus žmonės rengiasi madingai, nori pasipuošti vis naujo ir naujo. Ir bendrai visi gyvena gerai. Jei atsiranda koks girtuoklis, tai tokį valstybė gydo nuo alkoholio nemokamai ir paskui juos priverčia dirbti. Pas mus bedarbių nėra, kai kur trūksta darbininkų, tai skelbia laikraščiuose kad ateitų dirbti, o kai kur duoda butus tik kad eitų dirbti. Na, gal užteks apie savo gyvenimą, nes štai jau praėjo 40 metų po karo, pas mus viskas pasikeitė, išaugo atsistatė visi miestai, iškilo naujos gyvenvietės.

Pas mus žiema kol kas graži, turime truputį sniego ir šiek tiek pašala.

Petrute, gal Jūs sutinkate ar ką nors žinote apie mūsų tetą Emiliją Zieniunienę, parašykite. Nes mes nebegaunam iš jos laiškų, gal ji labai serga ir nebegali parašyti.

Įdedu savo Biržų miesto atvirutę, kurioje parodyta Širvėnos ežeras esantis šalia miesto, J. Janonio poeto paminklas ir viena Vytauto gatvė. Tai tuo baigsiu rašyti. Sudiev.

Jus gerbianti
Genė Kučinskienė

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS

Frank P. Nakas

1985 m. Sausio 9 d.

reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą žmonai Sophie, dukrai Violet, anūkams Raymond, Tim ir Sara; proanūkei Stephanie, visiems giminėms gyv. JAV ir Tarybų Lietuvoj, bei įdėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime netekę mylimo draugo.

Mike Stunskas	Ruby Jeske
Pat Stunskas	Emily Daskus
Frances Clark	Servit Gugas
Anna Daukus	Albert Litvin
Kęstutis Garelis	Albena Litvin
Antonette Garelis	Anna Dockus
Tony Vasaris	George Janonis
Millie Vasaris	Frank Yoshonis
Bessie Klimas	Vincas Kirvela
John Urbon	Teofile Masienė

Stephanie Masis

MIRĖ

Juozas J. Senkus

Gyveno Grand Rapids, Michigan. Mirė 1984 m. gruodžio 29 d., sulaukęs 93 m. amžiaus. Buvo gimęs Lietuvoje, Pilviškių miestely, Vilkaviškio rajone. Amerikoj gyveno 63 m. Cheboygan, Wisc. Iš ten persikėle į Grand Rapids, Michigan, kur ir numirė. Buvo gabus muzikas.

Nuliūdus: **Draugė**
BARBARA S. DAMORE

Lietuva dainuoja ir šoka

Jau "Laisvėje" buvo rašyta dėl turistinių grupių vykimo į Lietuvą. Pirmoji grupė išvyks vidury liepos mėnesio. Vieną dieną praleis Maskvoje, iš ten vyks į Vilnių. Vilniuje tomis dienomis vyks didžioji iškilmingoji Lietuvos Respublikinė dainų šventė. Iš miestų, miestelių ir kaimų į Vilnių suvažiuos keliasdešimt tūkstančių dainininkų, šokėjų, muzikantų.

Pirmoji turistų grupė galės dalyvauti šioje gražioje šventėje.

Turistinės grupės Lietuvoje praleis dešimtį dienų, aplankys Kauną, Trakus, Druskininkus, galės aplankyti gimtąsias vietas.

Primename, kad "Laisvės" grupėms Lietuvoje sudaromos geresnės sąlygos negu kitiems nuvykstantiems turistams — Amerikos lietuviams.

Antroji turistinė grupe, numatoma, išvyks rugpjūčio-August mėnesį. Keleiviai turės tas pačias sąlygas kaip ir pirmoji, tik neturės progos pasigrožėti dainų šventė.

Norintys vykti pirmąja turistine grupe ilgai nelaukite, prisiųskite vardą ir pavardę ir pilna antraša, pažymėdami kiek žmonių vyks "Laisvės" antrašu, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417. Apie kitas informacijas kas liečia vykimą iš kitų miestų kreiptis — telefonu (1) 718-6887 "Laisvės" Administracija. Arba Aldana Katinis darbo valandomis (1) 212—530-1512 namų-vakarais (1) 718—296-0706.

Žinias iš norinčių vykti su pirmąja turistine grupe perduosime turistinei agentūrai, kuri sutvarkys visus jūsų kelionės reikalais.

"Laisvės" Administracija

January 22, 1985

"Laisvė"
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417

Gerbiamieji—

Siunčiu $300.00 čekį. Tai auka "Laisvės" fondui.

Tegyvuoja "Laisvė" ir toliau.

Sveikinu visus darbuotojus su Naujais Metais. Kad ir sunku, bet dirbkit kiek galite kad "Laisvė" vis ateitų į mūsų namus.

Širdingai,
Elizabeth Freemontienė

BRIEFS

Beverly Keene, director of New York's Interreligious Task Force on Central America, argued, as many sanctuary proponents do, that "the United States does not want to recognize them as refugees because that would call into question United States policy, which has created war, death and destruction throughout Latin America."

Not too long ago there was in New York Post the following:

It is impossible to comprehend the full horror of what has taken place in the once-placid Long Island community of Northport.

Satanism, grave-robbing, torture, ritual murder and suicide — these are fixtures of pulp fiction, of Grade B movies. They are not real.

But for the families of Gary Lauwers, Richard Kasso and as many as 30 other Northport teenagers, they are terrifyingly real today.

Lauwers was tortured, mutilated and murdered June 17, allegedly at the hands of a Satan-worshipping band of largely middle-class Long Island teenagers. Kasso, charged in the killing, died by his own hand in the Suffolk County Jail.

Another teen is under arrest and further charges are being considered.

What happened?

A grand jury investigation has begun, but for the moment it is quite clear that — whatever else is uncovered — narcotics played a central role in this tragedy.

The cost of mailing a letter will go up February 17 when the price of the first-class stamp is increased from 20 cents to 22 cents.

* * *

Our activities are getting more limited by each passing year — no more picnics, no more New York Lithuanian Women's Club, no more Literary Society meetings and so on.

We can be very proud we still have "Laisvė", and Editorial Board which is taking care of "Laisvė" now is doing very good job of it. Most of the work is done by our editorial writer Rudolf Baranik and Paul Venta. Sophie Stass is doing very good work.

We also appreciate all of "Laisvė's" correspondents — Stephanie Masis, Vera Bunkus and all others. Your work reflects activities of our organizations elsewhere and that is very important. People like to know all that.

We can be very proud of Aido chorus also. It's still functioning and performing at our affairs.

Let us continue regardless all the hardships, health problems, family troubles and all other things life brings in to our lives to struggle with. Let us work and fight for peace and better life for all the people.

Ilse

"Laisvė's" picnic at Churlis' place in New Jersey in 1964. Who can forget all those apples, good food and friends?